

PRESBITER

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

XXVII. évfolyam 3. szám

BUDAPEST

2018. május-június

**Lélektől
szent, derűs, áldott
pünkösdünnepet!**

Jöjj, Szentlélek!

**Szólít a dallam, jöjj, égi Tűz!
Hintsd ránk a fényt, ami bűnt elűz.
Úgy kell ma nekünk a drága Láng!**

**Bajverte híveid szánva-szánd.
Jöjj, drága Szentlélek, adj új erőt,
Nélküled bús és szegény a föld.**

*Áldott Magyar
Pünkösdöt!*

(2. oldal)

Áldott Magyar Pünkösdöt!

A győzelem igei kordinátái
április 8-án és azután is

Sokmillió magyar honfitársammal együtt én is a hálaadás szavával álltam meg lélekben április 8-án éjjeltájt a Történelem Ura, Mennyei Atyánk és a Világ Megváltója, Jézus Krisztusunk színe előtt. A győzelem éjszakáján. Istennek hálaadással, a győztesek, a FIDESZ-KDNP összefogás, a mandátumot kapott képviselők és a győzteseket választó, a kormányzáshoz legitimitást, bizalmat

szavazó milliók előtt szívemben nagy-nagy köszönettel. És igen halkán csak ennyit mondtam: bölcs a mi népünk! Tanult a sok-sok fájó történelmi leckéből. A Lélek csendjében pedig figyeltem ott legbelül, imádságos kamrácskában arra, milyen Igéket hoz elém a Szentlélek. Miközben a tv képernyőjén egyre sokasodtak az azonos FIDESZ-KDNP színek, éreztem, vannak a történelemben pillanatok és népünk kárpát-medencei történetében is, amikor igen-igen figyelni kell Istenre és nagyon vigyázni kell a szóra, a lépésekre, még az üzenetértékű gesztusokra is, hogy el ne vétse senki a megkapott kegyelmi lehetőséget. Hogy méltatlanná ne váljunk a kivételes lehetőségre. A várfalakra most kellene csak az örök, akik éjjel sem szunnyadnak, mert az ellenség szertejár közöttünk, hogy konkolyt hintsen a friss vetésbe. A győzelemhez józanságot, felelősséget és lelki éberséget kívánunk testvéri szívvel.

A Lélek ezt a három Igét hozta elém, amit most lapunkon keresztül szeretnék megosztani nemzeti színű, háromszoros üzenetként a győzelemre juttató milliókkal és a győztesekkel:

- *Kegyelemből van üdvösségetek hit által, és ez nem töletek van, Isten ajándéka ez (Ef 2,48) – a történelem Ura előtti alázat a helyesen és illő módon fogadott győzelem, s az okosan felfogott eredmény jó hasznosításának a feltétele. Mondanám egyszerűen: alázat kell a győzelem elfogadásához. Ezen az estén megvolt ez, maradjon meg mindvégig!*

- *Aki az eke szarvára teszi kezét és hátra tekint, nem alkalmas az Isten országára (Lk 9,62) – ha el tudjuk hittel fogadni, hogy semmi nem véletlenül, hanem Istenünk akaratából történik, akkor főként az ország és egyházépítésben nem helyénvaló a hátratekintgetés. Az emlékezés igen. De a meghatározó nem a múlt, hanem a feladat, ami előttünk van. Ez mindenre vonatkozik. Ami tegnap volt, azt hagyjuk a tegnapi. Ne cipeljük tovább a múlt terheit. Akinek dolga van – márpedig van éppen elég az országépítésben és kereszténységvédelemben, a magyarság egységének építésében –, az **előre** néz, és a **felfele** imádkozás, meg a **maga köré** tekintés testvéri megbecsülésével, e háromszoros, triadikus dimenzióban mérlegel, dönt és cselekszik.*

- *Tartsatok könyörgéseket, imádságokat, esedezéseket, és hálaadásokat minden emberért, a királyokért és minden feljebbvalóért, hogy nyugodt és csendes életet élhessünk... (1Tim 2,1-2) – ez a mi keresztyén kiváltságunk, de egyben szeretetünk és törődésünk iránya is. Pál ugyan tanítványának, s a keresztyéneknek írja, de ez a titka a nemzet, és a nép, az egyház kiválasztott és elhívott népe erősödésének is. Keresztyén hazánkért és Kormányunkért nem csak a győzelemig, hanem folyamatosan imádkoznunk kell, mert a Lélek józanságára, reménységre, fáradhatatlan kitartásra, nagy külső nyomások között tántoríthatatlan belső megállásra van szükség ezután is. Trump USA elnök nemrég Billy Graham evangélista testvérünk koporsója előtt a Capitoliumban ezt mondta: „Az ima az USA nagyságának és összetartásának a titka”. Testvéri biztatással kérve-kérek én is minden Olvasónkat: Imára fel, keresztyén hazánk kormányzásra felhatalmazott vezetéséért! Sok mindent kellene még írni, de most ennyire van lehetőség. Ezért Testvéreim fenn és lenn, közel és távol most így summázom Felétek 2018. április 8, a győzelem éjszakájának kihívását: Józan ésszel, forró szívvel, szembe szállunk minden vésszel! Ismét adott mindnyájunknak négy évet a történelem Ura és Megváltó Krisztusunk, hogy a Lélek világosságában és vezetésével megéljük 21. századi magyar pünkösdünket, gyakoroljuk a közös keresztyén örökségként, értékképző, magas kultúrát formáló drága történelmi jelmondatunkat: **Ora et labora – Orando et laborando!** Halljuk meg, mit üzen a Lélek a Gyülekezetnek, hazánknak, nekünk. **Imádkozva és dolgozva** töltsük be kegyelemből ránk ruházott, megértett, boldogan elfogadott küldetésünket!*

Dr. Békefy Lajos Ph.D.
felelős szerkesztő

Élj bennem Lelkeddel

A Te Lelked munkál bennem,
amikor igaztalanul bánnak velem,
s eltűrom.

A Te Lelked munkál bennem,
amikor megbocsátok,
de ezt senki nem jutalmazza.

Amikor áldozatot hozok,
de senki nem veszi észre.

Amikor lelkiismeretem szerint

hozok döntést,

pedig ez ellenkezik

a többség véleményével.

A Te Lelked munkál bennem,
amikor valamit szeretetből teszek meg,
számítás nélkül,
mert Érted teszem azt.

Amikor valakivel valami jót tehetek,
s nem várom el önzetlenségem
dicséretét, jutalmát senkitől,
mert csak jószágodra feleltem.

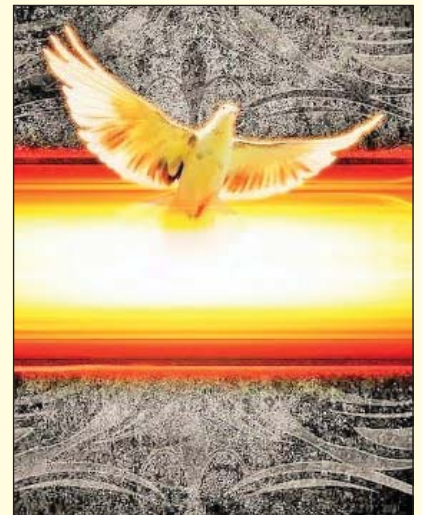
Mindezekben Lelked vezet.

Kérlek, Uram, élj bennem

Lelkeddel mindenkor,

hogy én is élhessek Benned –
mindenestül!

(Ismeretlen keresztyén imája, USA)

Az Ige körül

Hiszem az egyetemes keresztyén anyaszentegyházat

DR. VICZIÁN MIKLÓS

Sokan úgy tartják, hogy pünkösöd az egyház születésnapja. Van olyan felekezet is, amelyik még korábban, egyenesen Péter

személyére vezeti vissza az egyházat, Jézusnak – még földi életében mondott – szavaira hivatkozva: „*Té Péter vagy, és én ezen a kősziklán építem majd fel egyházamat*” (Mt 16,18). Itt azonban Jézus Péter vallástételére hivatkozik, és nem Péter személyére. Arra, hogy „*Té vagy a Krisztus, az élő Isten Fia*”, hiszen Krisztus a kőszikla, amelyre épül az egyház. Mások Krisztus személyétől teljesen elvonatkoztatják az egyházat, és minden vallási irányzatot egyháznak neveznek, így van pl. Magyarországi Muszlimok Egyháza, vagy Mantra Buddhista Egyház is.

Az első pünkösdről szóló bibliai híradásban valóban egy szinte robbanásszerű gyülekezet-növekedésről olvashatunk: „*Akik pedig hallgattak a szavára (Péternek), megkeresztelkedtek, és azon a napon mintegy háromezer lélek csatlakozott hozzájuk*” (ApCsel 2,41). Figyelemre méltó itt a *csatlakozott hozzájuk* kifejezés, ugyanis – újszövetségi értelemben is – már egy kis gyülekezet addig is volt Jeruzsálemben, hiszen Jézus Krisztus a feltámadását követően is több alkalommal együtt volt tanítványaival, és „*ezek valamennyien egy szívvel és egy lélekkel kitarotán vettek részt az imádkozásban, az asszonyokkal, Jézus anyjával, Máriával és testvéreivel együtt*” – olvasunk róla az Cselekedetek könyvének első fejezetében. Sőt, kiderül a következő versekből, hogy ennél is többen voltak, hiszen a Mátyás apostollá választását leíró rész úgy kezdődik, hogy „*azokban a napokban felállt Péter a testvérek körében, amikor mintegy százhusz főnyi sokaság volt ott együtt...*” (1,15).

Vannak, akik avval kötik össze azt, hogy az egyház pünkösdkor született, hogy a

tanítványok akkor kapták a Szentlelket. Ez a csodás jelekkel kísért esemény, és az ezt követő utcai prédikáció valóban emlékeztetett a tette az eseményt. A bibliai beszámoló szerint erős zúgást, és lángnyelv-szerű jelenséget érzékelve „*mindnyájan megteltek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek beszélni, úgy, ahogyan a Lélek adta nekik, hogy szóljanak*”. Ekkor már Jézus nincs velük (feltámadt testben sem), hiszen a mennybemenetele után vagyunk tíz nappal. Viszont a tanítványok az Ő mennybemenetele előtt is kapták már a Szentlelket, és vele együtt a misszióra, bizonyoságtételre vonatkozó felhatalmazást személyesen a feltámadt Jézustól: „*Ahogy engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket. Ezt mondván rájuk lehelt, és így folytatta: Vegyetek Szentlelket!*” (Jn 20,21-22).

* * *

Mióta van hát Szentlélek, és mióta van egyház?

Szentlélek, mint a Szentháromság Isten egyik személye – hasonlóan az Atyához és a Fiúhoz – öröktől fogva létezik, tehát már a világ teremtése előtt volt.

Az egyház pedig egyidős a világgal. Ugyanis a Heidelbergi Kátéban arra a kérdésre, hogy „*Mit hiszel az egyetemes keresztyén anyaszentegyházról?*”, ezt a választ adjuk: „*Hiszem, hogy Isten Fia a világ kezdetétől a világ végezetéig az egész emberi nemzetségből Szentlelke és igéje által az igaz hitben megegyező, örök életre kiválasztott gyülekezetet gyűjt magának, ezt oltalmazza és megtartja. Hiszem, hogy ennek a gyülekezetnek én is élő tagja vagyok, és örökké az is maradok*” (HK 54.).

A Heidelbergi Káté az Apostoli Hitvallás tételei mentén tanít az Atyáról, a Fiúról és a Szentlélekről. Az (anyaszent)egyházról a Szentlélek munkáját tárgyaló részben olvashatunk azért, mert az Atya és a Fiú a Szentlelket küldi a világba, hogy az egyházat – az üdvösségre kiválasztott gyülekezetet – összegyűjtse. Ez a gyülekezet (a régebbi fordítások seregnek nevez-

ték) maga az egyetemes keresztyén anyaszentegyház (és nem az egyes felekezetek egyházközösségei).

Mivel keresztyén – azaz krisztusi –, azért értelmetlen a Krisztussal semmi kapcsolatban nem lévő vallási csoportokat egyháznak nevezni. (Megjegyezzük, hogy a keresztyén szó az Apostoli Hitvallás ökumenikus fordításában, amelyet a sákramentumok kiszolgáltatásakor elmond a gyülekezet, nem szerepel, mert az egész hitvallást a keresztyének számára fogalmazták meg.) Mivel egyetemes is, azért csak *egy egyház* van, amely azonban bűnös természetünk folytán felekezetekre tagolódott. Identitásunkat az határozza meg, hogy Jézus Krisztust valljuk az egyház fejének, a mi Urunknak. Az egyes felekezeteket az hitelesíti, hogy mennyire igazodnak a Főhöz, Jézus Krisztushoz, aki magát és akaratát a Szentírásban jelentette ki.

Ha valaki esetleg a római katolikus felekezet változatát olvassa, ott „hiszem a *katolikus anyaszentegyházat*” szövegrészt találja. Megtévészto, hogy egyedül a görög-római eredetű *katolikus* szót nem fordították magyarra, így azt a látszatot keltve, mintha a *római* katolikus felekezet (amit a köznyelv gyakran csak katolikusnak mond) egyenlő lenne az egyetemes anyaszentegyházzal, pedig éppen az ő Ige iránti hűtlenségük vezetett a reformáció szükségességéhez.

* * *

Ha tehát Szentlélek volt minden időben, és az egyház is létezik a világ kezdetétől fogva, akkor *mi a jelentősége pünkösödnek?*

Bizony, nagy jelentősége van! Mert amíg Krisztus Urunk emberi testben köztünk járt, addig a Szentháromság Isten a Fiú személyében tanított, vigasztalt, nyilatkozta ki a megváltás útját, vagyis Ő képviselte a Szentháromságot. Pünkösdkor viszont eljött a Szentlélek, hogy átvegye köztünk a Szentháromság képviselését, és végezze az Ő munkáját a földön, amiképpen a Fiú erre ígéretet tett búcsúbeszédeiben: „*amikor azonban eljön Ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra; mert nem önmagától szól, hanem azokat mondja, amiket hall, és az eljövendő dolgokat is kijelenti nektek*” (Jn 16,13).

Káténk ezt röviden így foglalja össze: (Jézus Krisztus) „*emberi természete szerint nincs többé a földön, de istenségével, felségével, kegyelmével és Szentlelkével soha nincs távol tőlünk*” (HK 47.).

„Mindennapi” természettudomány a hit szemével (6.)

DR. NAGY MIHÁLY

A reformáció egyik fontos eredményének tekintjük, hogy az emberek kezébe adta a Bibliát. Ehhez azonban előbb meg kellett tanítani őket olvasni, ami akkoriban nem volt természetes. Ez egymagában is indokolta az egyházi iskolák alapítását. Napjainkban, amikor kötelező az iskoláztatás, mi indokolja az egyházi iskolák fenntartását? A lehetséges indokok közül kettőt emelek ki: a nevelés előtérbe helyezését és a keresztyén erkölcsi normák megismertetését.

„Küldjetez vesszőket, és mi nyilatkat faragunk belőlük”. Ezt üzenté Kálvin a gyülekezetnek, amikor Genfben megnyitotta az Akadémiát, 1559-ben. A „faragás” (nevelés) a személyiség alakításának feltétele, de csak a szükséges mértékig kell alkalmazni. Pál az erre való alkalmasságát Isten kegyelmének tulajdonítja (1Kor 15,10). Szükséges, hogy az egyházi iskola nevelőjét már hivatásának gyakorlása előtt (és alatt) Isten tegye alkalmas-sá feladatának végzésére. Így válhat a pedagógus követendő példává (1Kor 11,1).

A Tízparancsolat (2Móz 20) a Bibliában az embernek Istennel és embertársaival való kapcsolatát határozza meg örökérvényűen. A mai felnőtt nemzedék egy részének a Tízparancsolat ismerete sem természetes, még kevésbé az elfogadása. Ez a hiány társadalmi feszültséghez vezet. Van olyan modernnek nevezett pedagógiai irányzat, a szülők egy része is így gondolkodik, hogy az iskola feladata az írni-olvasni tanítás mellett a tudományok alapjainak el-sajátíttatása. A gyermek személyiségének alakulását szabályokkal nem kell korlátozni. Pedig a harmonikus fejlődés előfeltétele a jogok és a kötelességek ismerete, betartása.

Szemléletformáló hatása van annak, ha elfogadjuk, hogy a gazdag élettelen és élő-világ nem állhatott elő magától, hanem Isten alkotása. Ez hitünk alapja, amelynek ellenkezőjét a tudomány nem tudja bizonyítani. A Teremtőtől az ember azt a feladatot kapta, hogy a teremtett világot fenntartsa, „művelje” és „őrizzé” (1Móz 2,15). A Föld tehát nem a tulajdonunk, hanem őrizői vagyunk, a következő nemzedéknek el kell számolnunk, hogyan sáfárkodtunk a ránk bízottakkal. Minden tantárgyban megvan a lehetőség, hogy kiderüljön a tanító keresztyén értékrendje, gondolkodása. Sokszor tapasztaltam, hogy a diákok erre jobban odafigyelnek, mint ha ugyanazt a vallásórán hallják. A továbbiakban főleg a természettudományos tantárgyakból vett példák, és azok bibliai vonatkozásai következnek.

Számítan

József Attila, A számokról című verse alapján került ebbe az írásba, amelyet az érettségije körül írt. Költőként addig is nagyra becsültem, de ezt a versét csak nemrég ismer-tem meg. Az önző embereket az 1-eshez hasonlítja: „...csak magára gondol, / Különb akar lenni a többinél, / S oktalanul külön hatványozódik, / Pedig ... / ... nem szoroz az 1 és nem is oszt. / ... / A legegyszerűbb dologhoz lássatok – / Adódjatok össze, / Hogy roppant módon felnövekedvén, / Az Istent is, aki végtelenség, / Valahogy megközelítsétek.”

Lélegzetelállítóan szép, ahogy az önző viselkedéstől ez a fiatalember a számok világában gondolkodva, eljut az összefogó közösség Istenhez vezető magasságába. Érdemes az egész – egyébként nem hosszú – költeményt elolvasni.

Zákeus fővámszedő volt Jerikóban (Lk 19,1-10), amely a környék legrégebb városa. Kr. e. 7000 körül már álltak a falai. A Holt-tengerből nyerhető só, és a Jordán közeli gázlója stratégiai fontosságúvá tették. A gazdag Zákeus megpróbált minden kereskedőtől annyit vámot beszédni, amennyit csak

lehetett. Amikor Jézus odaért a fügefához – amelyre felkapaszkodott, hogy jobban láthassa – Jézus megszólítja: „Zákeus, jöjj le hamar, mert ma a te házában kell megszállnom”. A vámszedőket nem csupán azért nem szerették, mert adót fizetni senki sem szeret, hanem azért sem, mert a vámszedés és a nyereszkesedés abban az időben összetartozó fogalmak voltak.

Zákeust annyira meglepték Jézus szavai, hogy szembefordult egész addigi magatartásával, és így szólt: „Uram, íme, vagyonom felét a szegényeknek adom, és ha valakitől valamit törvénytelenül vettem el, a négyszeresét adom vissza annak”. Jézus ezekkel a szavakkal zárja le a történetet, nem csak Zákeushoz, hanem az őket körülvevő soka-

sághoz is szólva: „Ma lett üdvössége ennek a háznak”.

Számoljunk egy kicsit! Vagyona 50%-át a szegényeknek szánta Zákeus, amit pedig jogtalanul vett el, annak négyszeresét adja vissza. A talentumok példázatából (Mt 25,14-30) tudjuk ugyan, hogy a pénzváltóknál meg lehetett duplázni a náluk megforgatott összeget. Mégis, ez már több lehetett, mint Zákeus egész vagyona. Azt is figyelembe kell azonban vennünk, hogy Zákeusnak az eddig csak önmagára gondoló, önző magatartása a Jézussal való találkozás után szeretetteljes emberi kapcsolattá változott. Mindez benne lehetett a négyszeres szorzóban. A változás elindítója Jézusnak az embereket átformálni képes megszólítása volt.

Az adósság elengedése – gondolhatnánk – mindenki számára öröm. A példázatbeli szolga (Mt 18,21-35) azonban kivétel volt. A király szinte kimondhatatlan (tízezer talentum) adósságot engedett el neki, ő a szolgatársának száz dénárt (egy napszám fizetsége volt egy dénár) nem volt hajlandó elengedni. Mikor keményszívűségéről a király értesül, börtönbe vetteti a szolgát, míg meg nem fizeti a reménytelenül nagy adósságát. A bevezetésből megtudjuk, hogy Jézus, tanítványainak a megbocsátást firtató kérdésére mondja a mennyek országára vonatkozó példázatot. A mintaimádságban, a Mi Atyánkban Jézus arra tanít, a vétkeink megbocsátásának kell hogy következménye legyen. Még pedig az, hogy mi is meg tudunk bocsátani. A megbocsátás nem csak a pénzre vonatkozik.

Jézus matematikájával leginkább az ötezer ember megvendéglésének történetében szembesülünk. Mind a négy evangélium foglalkozik vele. Jézust egész nap nagy sokaság vette körül. Este a tanítványok azt javasolják: „Bocsásd el a sokaságot, ... hogy ott megszálljanak és ételmezt szerezzenek”. „Ti adjatok nekik enni!” – adja meg Jézus a tanítványok megrökönyödését kiváltó választ, hiszen – mint kiderül – mindössze öt kenyér és két hal volt náluk. Az ötezer sokaságot ötvenes csoportokban ültetik le. Jézus veszi a kenyeret és a halat, megáldja, megtöri, odaadja a tanítványoknak, hogy tegyék a sokaság elé. Amikor mindenki jóllakott, még tizenkét kosár maradékot szedtek össze (Lk 9,12-17).

Jézus áldása csodálatosan megszorítja a csekély mennyiségű eledelt úgy, hogy a csodának tanítványai is tevékeny részesei voltak. Ilyen csodának mi valószínűleg nem voltunk részesei. Azt viszont talán nem csak én tapasztalom, hogy az a meglevő kevés, amivel hálaadással élünk, bőségesen ele-gendőnek találhatik. Ez a hálaadás csodája.

Főpapi imádság

„Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól”

(Jn 17,15)

APOSTAGI ZOLTÁN

Ha a főpapi imádságot és a missziói parancsot időrendbe állítjuk, akkor egészen különös értelmet kap a motóul választott Ige.

Hogyan is szól a tanítványoknak adott feladat? „Menjete el tehát, tegyete tanítványná minden népet...” (Mt 28,19a). Láthatjuk, magunk is megbizonyosodhatunk róla, hogy Jézus imádsága mintegy előkészíti ezt a küldetést. Amikor azt mondja, hogy „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból...”, evvel éppen azt kéri, hogy az Atya hagyja, sőt küldje el őket a világba, és egyúttal előrevetíti azt a korszakot, amelyben Pál apostol a zoltárost idézi: „Teérted gyilkolnak minket nap mint nap, annyira becsülnek, mint vágójuhokat”

(Róm 8,36; Zsolt 44,23). Ha pedig az időben visszafelé haladva közelítünk Jézus könyörgéséhez, akkor döbbenünk rá igazán, hogy a főpapi ima mennyire egyetemes és korokon átívelő. Az egész eljövendő krisztusi korszakot magában foglalja, és hordozza annak majdan megjelenő minden lehetséges nehézségeit. Nyilván nem véletlen, hogy mielőtt a főpapi imádságot olvashatjuk, a 16. fejezetet evvel a megdöbbentő, de egyúttal mégis bátorító ígérettel zárja: „A világon nyomorúságotok van, de biztatok: én legyőztem a világot” (33b). A kereszthalál bizonyosságával mondja ezt. Múlt időben, mintha már ez a győzelem megtörtént volna. És mindennek ellenére további megerősítésként közbenjár azokért, akiket az Atya neki adott, hogy őrizze „...meg őket a gonosztól”.

Vajon, amikor nyílt vagy burkolt üldözések, kudarcok, sőt emésztő, bizonytalan-ságba taszító kérdések gyötörnek, eszünk-

be jut-e Jézus folyamatos főpapi imádsága? Földézzük-e Pál szavait? „Hiszen Krisztus Jézus az ..., aki Isten jobbán van, és esedezik is értünk” (Róm 8,34b). Mint látjuk, az apostol már a főpapi imán túl, a megdicsőült, az Atya jobbán lévő és esedező Jézust szemléli. Ezért mi se vegyük ki magunkat a világból – ahogy azt „hívó” felsőbbrendűséggel számtalanszor tesszük –, hanem Benne bízva legyünk az Ő követői, mint akik naponként tapasztalják közbenjárásának erejét!

Két világ – egy ember, két konfirmáció

KNOLNÉ TÜSKI GABRIELLA

Különleges, biztató történetet oszthatok meg az Olvasókkal. Egy teljes emberéletet áthidaló történetet, amiben a szívből-szívből két világa találkozik egy ember szívében. Alázattal jegyeztem fel. Csodálatos Megváltónk van. Övé a dicsőség! Huszonkét évesen szülte első gyermekét. Előtte – házassága miatt – lemondott református háttéréről, és áttért katolikusnak. A békesség kedvéért.

Első gyermeke születése után elvesztette békességét. Rémálmok gyötörték, és nagy belső vágy alakult ki benne: gyermekét mégis reformátusnak kell keresztelni. A helyi református lelkész beleegyezett a keresztelőbe, egy feltétellel. Az új édesanya konfirmáljon le református módra (a mi járásunkban legkorábbi 18 éves korban konfirmálnak). Így is lett.

Évtizedek teltek el. Gyermekek, bántalmazás és szenvedés, válás, küszködés, munka, unokák, nyugdíj, templom, mindennapi élet öröme, bánata. Betöltötte nyolcvanadik évét és nyugtalaná vált a szíve. Érezte, hogy Isten felé rendezetlen ügye van. Hisz az évek folyamán élő hit növekedett szívében. Vágyott szívből vallást tenni hitéről, kellő előkészüléssel. De hát fiatal felnőttekkel járnak konfirmációs felkészülőre? Azt nem tudta vállalni. Három év csendes vágyakozás után kialakult egy konfirmandus csoport 60 év felettieknek. Így végül 84 éves korában vallást tett hitéről. Szívből és örömmel.

Hitvallását szeretném itt megosztani. Ezt olvasta fel konfirmációja napján.

Miért szeretnék konfirmálni?

A Szent Lélek megmutatta nekem, hogy 61 éve nem jó indítástól konfirmáltam. Igenis ismét református gyülekezethez akarok kapcsolódni, gyermekeimet megkereszteltetni. De nem volt bennem valódi vágy. Egy pár éve megnyíltak szemeim egy konfirmációs istentisztelet után. Éreztem, hogy mi hiányzik nekem. Annyira vágytam konfirmációs felkészülőre járni. És megnyílt egy ajtó. Két kézzel megfogtam ezt az életet mentő bóját.

Sok évtizeden át hiányzott a nyugalom, a békesség életemből. Remélem, hogy most nyugalomra, békességre találok. Mert jó indokkal teszek vallást hitemről.

Miért vagyok keresztyén? Mert vágyok részese lenni Krisztus megváltásának. Hiszek az Atya Istenben, mennynek és földnek Teremtőjében, aki gyermekeimet, unokáimat és dédunokáimat teremtette. És hiszek Jézus Krisztusban, az én Messiásomban, aki Üdvöt hozó és Megváltó. Őt szeretem, dicsérem és követem, ameddig még itt lehetek.

Az Úr Jézus jelen van életünk minden napján. És minden nap újat, frisset, tisztát indíthat szívünkben, életünkben. Az enyémben is. A Tiédben is. Isten tágas teret kínál. Szent Lelke elevenítse bennünk a nagy parancsolatot: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből” (Máte 22,37).

Tisztíts meg teljesen, szentelj meg, hadd legyen Fényedből fényugár az életem.

Míg a homályon át a lelkem otthonát,

Világosságodat elérhetem!

(1994 – Túrmezei Erzsébet fordítása)

Egy „migráns-prédikátor” a Felvidéken

Galatai István helyállása

MARGIT ISTVÁN

Magyarországon az ún. *pogánymisszió* gondolata a 19. század közepe táján merült fel. A korabeli egyházi sajtó hasábjain többen is megpróbálták felkelteni a nagyközönség érdeklődését a távoli kontinensek megtéretlen népeik sorsa iránt. Ezek a próbálkozások kezdetben erőtlennek tűntek, ám a *belmissziói egyesületek* színrelépésével a *külmissziói* szolgálat

iránti fogékonyság mind nagyobb lendületet kapott. Beindították a *misszionáriusképzést*, egyre többen támogatták a külföldön szolgáló misszionáriusok munkáját.

Közvetlenül a századforduló előtt pedig útnak indultak az első magyar misszionáriusok Afrikába, Ázsiába. Eközben egyre inkább felmerült az igény a közel-keleti népek között végzendő keresztyén misszió iránt is. A mohamedánok közötti térítői munka akkor sem volt veszélytelen, így nem volt könnyű elkezdni. Idővel mégis akadtak olyanok, akik vállalták a kockázatot, hogy Krisztusnak követőket gyűjtsenek ebben a zárt világban. Ilyen misszionárius volt *Döbrössy Lajos* (1906–1992) református lelkész, aki hosszú éveket töltött el a Bulgáriában élő törökök között.

A *mohamedánmisszió* nem volt ismeretlen a magyar protestánsok előtt, hisz a reformáció korai szakaszában a törökök már itt voltak Magyarországon. Sőt mi több, jelenlétük olykor kedvezett a lutheri és kálvini tanok terjedésének. Azt ugyan nem lehet állítani, hogy ők maguk különösebb érdeklődést mutattak volna a reformáció eszméi iránt, viszont nem egy alkalommal szemléltői, sőt olykor éppen kezdeményezői voltak a katolikus-protestáns hitvitáknak. Nincsenek illúzióink: ezt inkább politikai szándékból, vagy az anyagi haszonszerzés reményében tették – nem pedig az Isten Igéje utáni vágyakozásból.

A korai egyháztörténet egyetlen esetet jegyez fel, amikor valaki török létre protestánssá lett. Szepsi Laczkó Máté (1576–1633), Lórántffy Zsuzsanna fejedelemasszony udvari papja említi meg krónikájában, hogy „*egy török deák fő nemzet Debreczenben az Krisztust vallja, Szepsiben leszen prédikátorrá: Stephanus Galatinus – ugyanott halt meg*”. A levéltári adatok szerint maga Méliusz Juhász Péter szentelte fel lelkipásztorrá, Szepsibe pedig valószínűsíthetően a bibliafordító Károlyi Gáspár segítségével került. Itt is szolgált sok éven keresztül.

Nevével találkozunk az 1568. évi kassai zsinat irataiban (itt ítélték el Szentháromság-tagadó nézeteiért Egri Lukácsot, a magyarországi unitarizmus egyik előfutárát). Később Kemény Lajos

kassai levéltáros jegyzi fel őt, mint Szepsi prédikátorát, nevét azonban – helytelenül – Galántaira változtatja. Halálának időpontja nem ismert, csupán annyit tudni, hogy első és egyetlen szolgálati helyén hunyt el, utóda pedig Iklódi Miklós kassai káplán lett.

A feltételezések szerint prédikátorunk a kisázsiai Galata városban, vagy pedig Isztambul Galata városrészében született – innen a Galatai előnév. Azt nem tudni, hogy származását tekintve keresztyén volt-e, aki színleg lett mohamedánna, vagy pedig mohamedán hitről tért át a keresztyénségre. Annyi viszont valószínűsíthető, hogy hosszabb időt töltött el Magyarország hódoltság-ri részében – innen volt meg az elengedhetetlen nyelvtudása.

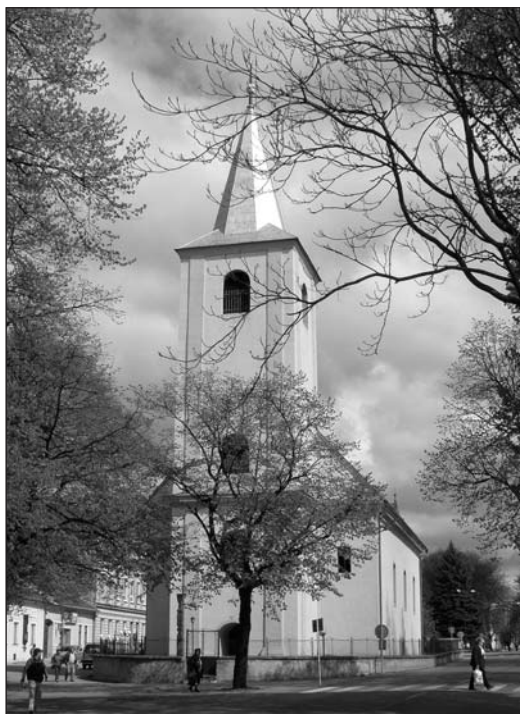
Amikor Debrecenbe került, itt már „Krisztust vallotta”. Miután tudásáról megbizonyosodtak, illetve megtanulta mindazt, amire szüksége volt mint prédikátornak, az akkor szuperintendens Méliusz Juhász Péter kézrátétellel felszentelte, amiről írásos igazolást kapott. Arra nézve nincs semmiféle feljegyzés, hogy tanulmányainak végétel miért inkább a török területektől távolabb eső Szepsibe ment. Az akkoriban alakuló kassavölgyi egyházmege szeniora, Károlyi Gáspár gönci prédikátor beleegyezésével és tudtával került ide, de az sem kizárt, hogy ő maga szorgalmazta Galatai idejöttét.

Szepsi akkoriban gazdag mezőváros volt, lakosai közül többen „a királyi podgyász szállítói” voltak. Viszonylag korán befogadták a reformációt, 1558-ban pedig annak kálvini ágához csatlakoztak. A gyülekezet későbbi prédikátorai között ott találjuk a tudós Szathmári Paksi Mihályt és Szikszai

Siderius János esperest is. Mindez külön hangsúlyt ad Galatai itteni lelkészi szolgálatának.

Az irodalomtörténész Szabó András így summázta működését: „*A szűkös adatok és a belőlük adódó következtetések a török-magyar érintkezések példa nélkül álló epizódját világítják meg. Egy főrangú renegát (nem magyarból lett törökké, hanem fordítva) helvét irányú prédikátor lett a hódoltságához még így is túl közeli Szepsiben, s ott több mint tizenöt évig békésen viselte hivatalát, tökéletesen beilleszkedve Magyarországon, valamint Wittenbergben tanult társai közé. Ez még akkor is nagy teljesítmény, ha eredetileg keresztyén volt – kivételessége miatt érdemes arra, hogy feljegyezzük*”.

A keresztyénné lett Galatainak tehát nem adatott meg, hogy honfitársainak hirdesse az evangéliumot, megtették azonban helyette ezt mások. A Pirosi Református Egyházközség (Délvidék) irataiban található az alábbi bejegyzés: „*Szathmári Molnár Ferenc lelkipásztor 1790 táján Belgrádban megkeresztelt néhány itt állomásozó külföldi katonát, akik közül többen mohamedán hitről tértek át keresztyén vallásra*”.

Presbiteri imanap

Évről-évre meghirdeti Szövetségünk a presbiteri vasárnapot. Szeretnénk, ha a gyülekezetek előtt is hangsúlyt kapna a presbiteri szolgálat. A Presbiteri Szövetség kiemelten fontosnak ítéli, hogy a presbiterok évente legalább egy alkalommal úgy legyenek együtt, hogy *a presbiteri gyűlésnek legfőbb napirendi pontja a közös imádság legyen!* Egy ilyen imanap mind a presbiterok közti közösségnek, mind az egész gyülekezetnek épülésére és erősödésére szolgál.

Kérjük lelkipásztor testvéreinket – és erre a presbiterok időben hívják fel az ő figyelmüket –, hogy ezen a vasárnapon az istentisztelet is váljon a presbiteri imanap részévé. Hordozza imádságban az egész gyülekezet a presbiterait, kérve, hogy tudják betölteni méltóan elhívásukat. Az igehirdetés témája is kapcsolódjon az imanaphoz akár az imádságot (pl. Fil 4,6), akár a presbiteri szolgálatot (pl. 1Tim 3,1-13), vagy a kegyelmi ajándékokat (pl. 1Kor 12,14-31) választva textusként.

Az imanap kapcsolódhat közvetlenül az istentisztelethez úgy, hogy a presbiterok az istentisztelet után együtt maradnak lelkipásztorukkal imaközösségre, vagy kisebb gyülekezeti közösség esetén az egész gyülekezet együtt imádkozhat az istentisztelet végén. Ahol ez nem járható, ott jöjjenek össze a presbiterok külön, koradélután imanapi presbiteri gyűlésre.

Jó lenne, ha ebben is egység és szép rend uralkodna az egész magyar református egyházban, de ha esetleg már a missziói programban erre a napra más rendezvény kapott helyet, akkor is hangsúlyozottan kérjük, hogy minden gyülekezet keressen egy alkalmas vasárnapot a presbiteri imanap megtartására!

Bár szükséges, hogy minden tanácskozásunkat megelőzze a közös ima – mégis különösen megszentelt alkalom az, amikor teljes figyelmét arra tudja fordítani a presbitérium és lelkipásztor együtt, hogy

- Mennyei Urát dicsőítse,
- Neki hálát adjon mindenért,
- Neki vallja meg bűneit és mulasztásait,
- Tőle kérjen ezekért bocsánatot,
- és Ő él tárja minden kérését gyülekezetével kapcsolatban:
- imádkozzon lelkipásztoráért,
- imádkozzon a betegség, idős kor, vagy az anyagi gondok terhét hordozó egyháztagokért,
- együtt vigye Isten elé azt a világi közösséget, amelybe plántálta az Úr a gyülekezetet (az egyházközsége),
- és együtt könyörögjenek az egész országért, annak békéjéért,
- vezetőiért,
- a föld terméséért, az új kenyérért,
- hogy legyen mindenkinek munkája, tisztességes megélhetése,
- hogy köttessenek házasságok, szülessenek gyermekek,
- kérjenek nyitott szívet az Ige befogadására,
- és oltalmat az Egyház ellenségeivel szemben.

Dr. Viczián Miklós

Egy „migráns-prédikátor” a Felvidéken

Visszatérve Döbrössy Lajos bulgáriai törökmissziójára: Vojvodovóban, majd Sumenben végzett térítői munkát, az ottani mohamedánok között. A külföldi missziós társaságok nem sok fantáziát láttak a balkáni küldetésben, így ez végül teljes egészében „magyar vállalkozás” lett. Valószínűleg Döbrössy Lajos áldozatvállalása ihlette meg Parragh Lajos református lelkészt (1910–2009), hogy ő maga is útra keljen és elvigye Krisztus evangéliumát az albánok közé. Mellettük a tragikus sorsú orvos-misszionárius házaspár, Cseszko Gyula (1902–1945) és őrhalmi Hadady Emma Rózsa (1904–1944) nevét érdemes megemlíteni,

akik a vegyes lakosságú Jáva szigetén, így az ottani muzulmánok között végeztek térítői szolgálatot.

A második világháború lezárását követően a külmissziói munka teljesen háttérbe szorult. A rendszerváltás éveiben viszont ismét lehetőség nyílt arra, hogy magyar misszionáriusok utazzanak távoli népek közé. Ekkor ment ki Tenkely Csaba Koszovóba és Albániába, hogy térítői munkát végezzen az ottani mohamedánok között. És egy hazai érdekesség: néhány esztendeje egy arab országból ideérkező fiatalember élő hitre jutott, a Sárospataki Református Teológián lelkipásztori oklevelet szerzett, és jelenleg gyülekezeti lelkészként szolgál az Abaúji Református Egyházmegye területén.

A közelmúlt történései az iszlám világot újra az érdeklődés középpontjába állították: Szíriából és egyéb közel-keleti, afrikai országból menekültek százezrei indultak útnak, hogy Nyugat-Európában leljenek új otthonra. Ez a hihetetlen emberáradat egy része hazánkat is érintette, amikor átvonult, de akadnak olyanok is, akik itteni menekülttáborokban várják sorsuk jobbra fordulását. Közöttük többen – így a Magyar Református Szeretetszolgálat munkatársai – végeznek igen értékes lelki szolgálatot.

Ami pedig rajtunk múlik: imádkozunk azért, hogy Isten Lelke kiáradjon a menekültek között, és szülje élő hitre mindazokat, akiket elválasztott a maga számára. Ugyanakkor könyörögjünk azokért is, akik vállalják, hogy elviszik nekik Krisztus örömeit!

MAGYAR PRESBITER

AZ ORSZÁGOS REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVEISEG LAPJA

Szerkesztőség:
Budapest, VII., Vilma királyné-út 5.
Telefon J. 348-43.
Kiadóhivatal: Hermina-út 37.

Főszerkesztő:
DR. BALTAZÁR DEZSŐ
Felelős szerkesztő:
SZABÓ IMRE
Pótszerkesztő:
OSIKESZ SÁNDOR

A Magyar Presbiter az Országos presbitereknek az ORFÖN tagdíj fejében jár.
Kérjük a presbitériumokat, hogy ezt a tagdíjat, amely évi 1 P. mulasztással küldik be, Akiknek saját címére magy. a lap, azoktól 1.20 P. bekielölést kérjük.

Isten nevében, előre!

**DR. KIS
DOMOKOS
DÁNIEL**

„Kétségtelenül nagy, magas-tos hivatás vár a Magyar Presbiterre. Hálát adhatunk Istennek az életre keltő gondolat megszületéséért, a szerkesztők gondos kezéért, a cikkírók lelkéből kiáramló világosságért”. – írja Vass Mihály gégegyeni lelkész, ny. esperes a *Lelkészegetyület* című egyházi lap hasábjain, melyet 1930. júniusi számában idéz lapelődünk. – „Ki az, aki nem látja, hogy anyaszentegyházunk élete súlyosan beteg. A lelkék erejét az egész vonalon átvonuló légnyomás bénította meg. Bethesda-tóra van szükség, amely fel-frissítse, megerősítse a bénult lelkeket. Ez a feladat vár a Magyar Presbiterre. Vajha betöltené! S ha meg tudja mozdítani olvasóinak táborát, a szíveken fekvő nagy követ, a közönyösséget, el is jön a sóvárgott megújuló élet, megújuló egyház. Ha azt a 20.000 presbitert, akikhez harci riadó szól, egy hatalmas harc-vonalba tudja tömöríteni, rajtunk a pokol kapui sem vesznek diadalmat.

Nagy hiányát érezzük egyházi életünk minden vonalán az egységes irányításnak. Pedig ennek szükségét ellenfeleinktől rég eltanulhattuk volna. Sokszor meredeznek elénk egyetemes egyházunkat érdeklő nagy kérdések. Legtöbbször tanácstalanul állunk, erőteljesen támolyogva. Hát csak hadd lobogjon a zászló! Hadd szóljon a harci riadó! *Isten nevében, előre!*”

*

NAGYTISZTELETŰ ASSZONYOK ÉS URAK SZÍVES FIGYELMÉBE

Előző számunkban a Magyar Presbiter hirdetései közül a Nagy Képes Bibliáról szólót szemeltük ki, most lelkészeink küllemével is foglalkozunk, ahogy azt tette lapelődünk is hajdanán, 1930 júniusában is. Szántó József hódmezővásárhelyi papi szabómesterről van szó, azaz „Országos Református Lelkészegetyület úraszalterítő, palást és süveg szállítójáról”.

Szerkesztői üzenetek

Olvasóinknak Szent Lélekkel teljes pünkösdi ünnepeket kívánunk.

Becsületbeli dolognak tartsa mindenki az 1 Pengő előfizetési díjat beküldeni. A magyar presbiter legyen kényes az ilyen kicsi előfizetési összegek rendezésében is. A pénztárnok presbiterek gondoskodjanak az előfizetések beszédéséről és beküldéséről.

Lapunk következő száma okt. 31-re, a reformációi ünnepre jelenik meg.

Szántó József

papi szabómester, Hódmezővásárhely

Szíves értesítés!

Nagytisztelétű Asszonyok és Urak szíves figyelmébe!

Ezúton hozom t. Cimeik szíves tudomására, hogy Budapest, VI., Hermina-út 37. sz. alatt Bethesda épületsoportban, a Sylvester-nyomda irodájában, Uraszalterítő, palást és süveg készítményeimből lerakatot létesítettem. Kérem t. Cimeiket, budapesti tartózkodásukban azokat megtekinteni kegyeskedjenek, vásárlási kötelezettség nélkül. Ezt a kedvező alkalmat a megszállott területről Budapestben időzők is nagyon előnyösen felhasználhatják, mert a visszautazók közpodygászaikban vámentesen vihetik azokat ki. Számos esetben ajándékol történik a vásárlás: A budapesti lerakatomban is mindig ugyanazon az árral és legelőnyösebb feltételekkel lesznek azok átadva s a fizetések csak átadás után azok teljes megfizetése esetén, esetleg kicserélés után, hazuról lesznek fizethetők. Kérem, t. Cimeiket a budapesti lerakatomat saját érdekükben is személyesen megkeresni és kérem továbbra is a levélbeni szíves rendelkezéseiket Hódmezővásárhelyre, címre intézni.

Tisztelettel

Szántó József

az Orsz. Ref. Lelkészegetyület Uraszalterítő, palást és süveg szállítója

Felelős szerkesztő és kiadó: Szabó Imre.
Sylvester Irodalmi és Nyomdai Intézet r.t.
Budapest, Hermina-út 37.
Felelős vezető: Gáncs Jenő.

*

Végezetül pedig mi is, ahogyan a szerkesztői üzenetekben áll:

„Olvasóinknak Szent Lélekkel teljes pünkösdi ünnepeket kívánunk.”

KÖSZÖNET ÉS KÉRÉS

Szövetségünk ezúton is köszönetet mond mindazoknak, akik 2016. évi személyi jövedelemadójuk 1%-ával Szövetségünket támogatták. Ez 2017-ben 56.810 Ft bevételt jelentett, melyet a tagjainknak kiküldött levelek postaköltségeire használtunk fel. Kérjük kedves Testvérünket, hogy 2018-ban – amennyiben a 2017. év vonatkozásában adófizetési kötelezettsége áll fenn és Szövetségünket kívánja támogatni – az adóbevallással együtt kitöltendő rendelkező nyilatkozaton, a társadalmi szervezetek számára felajánlható sja 1% sorába írja be

„A kedvezményezett neve: MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG

A kedvezményezett adószáma: 19675039-1-43”

Egyúttal kérjük, hogy a másik, e célra rendelkezésre álló nyilatkozaton az egyházaknak felajánlható összeggel a **MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ**-at szíveskedjék támogatni. A kedvezményezett technikai száma: 0066

Papír alapú bevallás esetén a borítékot ne felejtse el leragasztani és a leragasztásnál aláírni! Mind magunk, mind egyházunk nevében ezen adományát is nagyon szépen köszönjük.

Mire tanítja Európát a menekülthelyzet?

Beszélgetés dr. Dobos Ágoston református lelkipásztorral

Békéscsaba – Békésszentandrás – Önkéntes munkát végez a menekültmisszióban, rendszeresen látogatja a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal menekülteket befogadó állomását Békéscsabán dr. Dobos Ágoston békésszentandrási református lelkipásztor, egyházmegyei missziói előadó. A menekültekkel, bevándorlókkal kapcsolatos helyzetről és személyes tapasztalatairól kérdezte őt az Evangélikus Élet.

– Mikor járt utoljára a békéscsabai befogadóállomáson?

– Húsvétkor voltam ott legutóbb. Tíz éven át általában havi egy alkalommal látogattam a menekülteket, de most a vezetőség megkért, hogy a nagy létszámú menekültekre és a kielezett helyzetre való tekintettel egy ideig szüneteltessük a látogatást.

– Amikor legutóbb volt ott, érzett-e valamit a mostani felhozott helyzetből?

– Nem volt változás a korábbiakhoz képest. A keresztyén háterűek örültek a látogatásnak, megnéztük együtt a Jézus életéről szóló filmet a többség nyelvén, és idegen nyelvű Bibliákat osztottam ki közöttük. A látogatásokat mindig összekötöm karitatív szolgálattal: használt ruhákat, írószereket, játékokat viszek magammal, és ezeket a menekültek között szétosztom, illetve szétosztjuk a segítőkkel. Hadd meséljem el azt a megható esetet, név és hely nélkül, amely nemrég történt. Egy afrikai fiú kért tőlem francia nyelvű Szentírást. Elmesélte, hogy hosszú útja során, amikor éppen Törökországból Görögországba érkezett, az egyetlen zsákja, benne a Bibliájával, beleesett a tengerbe. Nagyon szomorú volt emiatt, de annál boldogabb, amikor tudtam neki adni francia nyelvű Szentírást. Ez a fiú a legbecsesebb tárgyai között egyetlen csomagjába tette Bibliáját, amikor elindult, de elvesztette, tőlünk pedig kapott egy újat. Nagy boldogság volt nekem is, hogy Isten vigasztaló eszköze lehettem.

– Ön mit gondol, mi váltotta ki ezt a mostani menekülthullámot?

– Nem vagyok külpolitikus, az erre való rálátásom csekély. De úgy gondolom, oka lehet az is, hogy egyre növekszik a távolság a szegényebb országok és a jóléti társadalmak között, miközben a közlekedés egyszerűbb, és az információáramlás felgyorsult. Emellett vannak gócpontjai a világnak, ahol háborús helyzet van, veszélyeztetettség. Ezek miatt vágnak neki az útnak. Úgy ítélem meg, hogy a mostani bevándorlás lassítható, késleltethető, de hosszabb távon a fokozódásával és elhúzódásával kell számolni. Nekünk keresztyéneknek imádkoznunk kell, hogy ebben a megváltozott helyzetben jó válaszokat adjunk a kihívásokra.

– Mit kell még tennie a keresztyénségnek az imádkozás mellett?

– Az a dolgunk, hogy szeretetben és józanságban járjunk élen a Biblia útmutatása alapján. A lelkipásztorok prédikáljanak ezekről a híveknek, hogy a szívek ne keményedjenek meg, és lássák az Ige igaz útmutatását. A menekültek között az irgalmasság gyakorlatának van helye. Amint az irgalmas samaritánus példázatában láttuk, a bajban lévőknek segítséget kell nyújtanunk. Az utolsó ítéletben számon kéri majd az Úr, mit cselekedtünk a bajban lévőkkel, befogadtuk, felruháztuk, etettük-e őket. Nem szabad el-

feledkeznünk missziói megbízatásunkról sem, ezért a menekültek között a jó hírt kell hirdetnünk – nem erőszakosan, de remélve, hogy Isten megnyitja a szíveket a befogadására. Egészséges józanság és önvédelem is kell. A Szentírásban azt is olvassuk, hogy aki nem akar dolgozni, ne is egyék. Vagyis az ingyenélősködő magatartást nem szabad pártolni. A törvényi szabályozás szerint a menekülteket nem lehet dolgoztatni, pedig a munka sok áldást rejt: egészséges öntudatot, értelmes elfoglaltságot ad. A Biblia adakozásra is buzdít. Ezeknek együtt kell megjelennie.

– Levonható valami tanulság a jelenlegi helyzetből?

– Az a jó érzésünk lehet, hogy az idő és a történelem Ura él, és kezében van mindannyiunk sorsa. Akik az Istent szeretik, azoknak minden a javukra van. Legyünk jó reménységgel afelől, hogy a helyzetet Isten a mi javunkra képes fordítani, de ehhez a közelében kell lennünk és maradnunk.

– Nem kell félnünk Európa iszlamizálódásától?

– Én ettől nem félek, mert a keresztyénség örömhírének ajándékozóját tartom Uramnak. De azt látom, hogy a történelemben, amikor a keresztyének nem adták tovább a jó hírt, elhallgatták, és megelégedtek a maguk sorsával, elkényelmesedtek. Isten megengedte a hasonló nehéz helyzeteket, aminek az lett az eredménye, hogy visszatért a Krisztusra mutató magatartás, és a keresztyénség növekedésnek indult. Sajnos ugyanakkor gondolhatunk az Európa-szerte, Magyarország-szerte és a közvetlen közelünkben lévő üres templomokra is. Az Úr kegyelme, hogy még nincs végünk! Európának meg kell térnie, le kell vetkőznie a keményszívűséget, és sokat kell imádkoznia.

– Most, hogy átmenetileg nem mehet a békéscsabai befogadóállomásra, de egyre több a menekült, valamilyen módon tud mégiscsak segíteni a körükben?

– Igen, önkéntesként már vettem részt utcai munkában Szegeden, a vasútállomás környékén igyekeztünk segíteni nekik társaimmal. Keresem a lehetőséget, hogy a debreceni menekülttáborban hogyan tudna Isten munkába állítani. Van egy nagy álmom még, egy *keresztyénmigrációs vendégház* létesítése, ez a kérdés most újra előtérbe került.

evangelikus.hu

PRESBITER

A Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: *Apostagi Zoltán, dr. Kelemené Farkas Márta, dr. Kis Domokos Dániel, Kövespataki László, dr. Ritoók Zsigmond, dr. Szilágyi Sándor, Váczai Gábor, dr. Viczián Miklós*. Felelős szerkesztő és laptervező: *dr. Békefy Lajos PhD*. Felelős kiadó: *dr. Viczián Miklós*. Tördelés: *Heckmann Tamás*. Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Bp., Ráday u. 28. Tel.: 476-3211. E-mail címünk: szovetseg@presbiter.hu. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belföldre évi 2700 Ft, Európa országaiba 5000 Ft, a tengerentúlra 6000 Ft. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. *Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbitériumai nevében!* Készítette a Szó-Kép Nyomdaipari Kft. Felelős vezető: a Kft. ügyvezető igazgatója. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

ISSN 2061-4632 (nyomtatott), ISSN 2061-4640 (online)

Szövetségünk honlapjának címe: www.presbiteriszovetseg.hu

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg

a szerkesztőbizottság véleményével!

Egy példány ára: 450 Ft

Ötödik presbiterképzés

Ötödik alkalommal gyűltek össze a nagykárolyi egyházmegye presbiteri és diakóniai munkatársai Ákoson, hogy részt vegyenek a számukra szervezett képzésen. A március 17-én sorra került eseményen a Sárospataki Református Teológiai Akadémia oktatóinak előadásait hallgathatták meg az érdeklődők.

A program *Szabó Sándor*, szilágypéri lelkipásztor prédikációjával vette kezdetét. Az igehirdető a Mt 22,34-40 igeszakasz alapján szólt a hívekhez. Elgondolkodtató kérdéseket fogalmazott meg arról, hogy kit mi motivált, amikor elvállalta a presbiteri tisztséget. Végül annak a fontosságát emelte ki, hogy Isten iránti szeretetből kell vállalni és végezni ezt a fajta szolgálatot. *Dr. Enghy Sándor* beszélt az elhívás bibliai példáiról, a Zsoltárok könyvének értelmezéséről, ugyanakkor olyan megvilágításba helyezte az Ézsaiás próféta könyvének 53. részét, mely a többség figyelmét eddig elkerülte. A jelenlévők kíváncsian hallgatták a különösen érdekes előadásait.

D. Szabó Dániel bizonyágtevő missziói beszámolójában többek között arról beszélt, hogyan lehetünk eszközök Isten kezében. Saját élményei alapján számolt be arról, hogy egy hívő lelkiületű ember miként lehet Krisztus gyógyító szeretetének közvetítőjévé akár egy kórházban is betegársai között.

Pásztor Gyula lelkipásztor törekedett rámutatni arra, hogy a presbiter Krisztus képének hordozójává kell váljon a mindennapokban. Sokszor ehhez csak annyi kell, hogy az „ön” helyett a Krisztus szót helyettesítsük be. Önmegvalósítás helyett Krisztus megvalósítását. Öndicsőítés helyett Krisztus dicsőítését. Önzés helyett pedig kerüljön Krisztus a középpontba.

Dr. Geréb Miklós irinyi lelkipásztor a gregorián énekekről beszélt, ugyanakkor húsvét közeledtével néhány nagyheti ének helyes éneklését mutatta be és tanította a hallgatóságnak.

A nagykárolyi egyházmegye presbiteri és diakónus munkatársai számára szervezett képzés összesen 5+1 alkalomból áll. Az elmúlt időszakban általában két hetente gyűltek össze az egyházmegye különböző gyülekezeteiből a presbiterek, hogy tudásukat gazdagíthassák és hitüket elmélyíthessék ezeken a találkozásokon. Az utolsó alkalomra március 24-én, délután 4 órától került sor a nagykárolyi református templomban. Ezzel az ünnepi istentisztelettel zárult a presbiterképzés, melynek – amint azt többen megjegyezték – remélhetőleg folytatása is lesz.

Lámpa és mécses

Véget ért a nagykárolyi egyházmegye presbiteri számára Ákoson tartott képzés. A presbiterek öt alkalommal hallgathatták meg a Sárospataki Református Teológiai Akadémia (SRTA) oktatóinak előadásait. A képzést záró istentiszteletre Nagykárolyban került sor.

Az ünnepi istentiszteleten nagytiszteletű *Pásztor Gyula* akadémiai lelkipásztor (SRTA) a Mózes második könyvének huszonötödik része alapján prédikált. Arra biztatott, hogy legyen egy-egy elhangzó igevers vagy szó lámpa és mécses számunkra, melyek világosságot mutatnak azokban a döntéshelyzetekben és kérdésekben, amelyek foglalkoztatnak minket.

Az igehirdetést követően *Pásztor Gyula* felolvasta azoknak a névsorát, akik részt vettek a Sárospataki Református Teológiai Akadé-

mia által szervezett presbiteri és gyülekezeti-munkás népfőiskolán. A képzésen résztvevő presbiterek egy-egy bizonyítványt kaptak elismerésül. A megjelent presbitereket köszöntötte *dr. Füsti-Molnár Szilveszter* rektor (SRTA), *Almási Csaba*, a Nagykárolyi Református Egyházmegye Presbiteri Szövetségének elnöke, és *Tolnay István*, a Nagykárolyi Református Egyházmegye esperese.

Dr. Füsti-Molnár Szilveszter elmondta, hatalmas megtiszteltetés a teológia közössége számára, hogy hallgatói közé sorolhatta a képzésen résztvevő presbitereket. „Több ez pusztá formaságnál. Az egyház közösségének megélt valósága, és lenyomata a következő nemzedékek számára” – fogalmazott a rektor. *Almási Csaba* örömet fejezte ki, hogy közel százan vettek részt ezen a képzésen. Elsősorban Istennek adott hálát, hogy megindította a presbiterek szívét, és segítette is őket abban, hogy alkalomról alkalomra elmehessenek az előadásokat meghallgatni. A lexikális ismeretek elsajátítása mellett fontosnak tartotta azt, hogy feleletet kaptak a presbiterek arra, hol a helyük az egyházban. *Tolnay István* esperes a két régió reformáció korától tartó történelmi kapcsolatairól beszélt. Amint fogalmazott: ez a képzés hozzásegített ahhoz, hogy újraéledjen Nagykároly és Sárospatak vidékének kapcsolata.

A tartalmas és közösségformáló képzéseket követően megállapodás született arról, hogy rövidesen a presbiterek látogatnak majd el egy csoportos kirándulás során Sárospatakra. Az ünnepség szeretetvendégséggel ért véget.

Majosháza Hospice Ház felszentelése

Hardy F. Gábor köszöntője – 2018. március 25., Virágvasárnap

Szeretettel köszöntöm az egybegyűlteket, az ünneplő gyülekezetet. Rövid köszöntésemet néhány bibliai történettel kezdem, Krisztussal kapcsolatos történetekkel.

Egyik alkalommal, mikor egy „sokasághoz értek, egy ember jöve hozzá, térdre esvén ő előtte, és mondván: Uram, könyörülj az én fiamon, mert holdkóros és kegyetlenül szenved; ... És elvittem őt a te tanítványaidhoz, és nem tudták őt meggyógyítani”. Jézus ekkor kifakadt tanítványai kicsinyhitűségén. Meggyógyította a gyermeket, kiment belőle az ördög. Ekkor a tanítványai megkérdezték Őt: „Mi miért nem tudtuk azt kiűzni? Jézus pedig monda nékik: A ti hitetlenségetek miatt. Mert bizony mondom néktek: Ha akkora hitetek volna, mint a mustármag, azt mondanátok ennek a hegynek: Menj innen amoda, és elmenne; és semmi sem volna lehetetlen néktek” (Máté 17,14-20).

Más alkalommal egy asszony, aki tizenkét év óta szenvedett már betegségétől, ment Krisztushoz, „horrájárulván hátulról, illeté az ő ruhájának szegélyét. Mert ezt mondja vala magában: Ha csak ruháját illetem is, meggyógyulok. Jézus pedig megfordulván és reá tekintvén, monda: Bízzál leányom; a te hited megtartott téged. És meggyógyult az asszony abban az órában” (Máté 9,20-22).

A harmadik történet pedig így hangzik: „Mikor pedig beméne Jézus Kapernaumba, egy százados méne hozzá, kérvén őt, és ezt mondván: Uram, az én szolgám otthon gutaiütöten fekszik, és nagy kínokat szenved. És monda néki Jézus: Elmegyek és meggyógyítom őt. És felevén a százados, monda: Uram, nem vagyok méltó, hogy az én hajlékomba jőjj; hanem csak szólj egy szót, és meggyógyul az én szolgám” (Máté 8,5-8).

Megkérdézhettek, mi a kapcsolat e három bibliai történet és a mai, épületszentelési ünnepség között, miért meséltem el épp most? De bizonyára többen is rájöttetek már a történetek mesélése közben a kapcsolatra, mely nem más, mint a *Hit*. Ez az épület hittel épült fel, *Hittel, Hitből*. No persze kellett hozzá némi építőanyag és sok szorgos kéz is, de az építőanyagok sosem kerültek volna ide, ez a szép ház sosem épül meg, ha nincs az az egy asszony, kinek hite legalább akkora, mint melyeket e történetekben hallhattunk, vagy akár sokkal nagyobb annál. Nagy hit kellett e vállalkozáshoz, igen nagy hit, alázat, szolgálat. S mindez megvolt és megvan *Kontha Benőné, Piroskában*. Órula szól-nék most röviden.

Tudom, nem felejtettem el, szem előtt tartom, hogy egyedül Istené a dicsőség, mégis engedtessek meg, hogy most a Jóisten egyik Őt szolgáló asszonyáról szóljak.

Piroska már felnőtt volt, amikor beiratkozott a Tábita Szociális Asszisztens és Diakónus Képző Iskolába. Szép eredménnyel elvégezte, szerzett egy világi és egyházi oklevelet.

Azután elkezdte az idősek, betegek gondozását, vagy tette ezt már korábban is, csak most hivatásszerűen végezhetette e szép és igen nemes feladatot.

Később keresett ennek egy jogi formát is, többed magával megalakította a *Református Dunamenti Kistérségi Diakónia* nevű egyesületet, annak elnöke lett, és folytatták a megkezdett munkát, de most már jogi kereteken belül teheték ezt. Az Egyesület kapott sok helyről különböző eszközt a szolgálathoz, segítséget is.

Hová kerüljenek az eszközök, és egyáltalán hogyan tovább?

Ekkor a Jóisten ismét szól Piroskához. „Építs egy Hospice Házat”.

Nos, ez lehetett az a pont, amikor Piroska tiltakozott. Én legalábbis, az én törekeny hitemet ismerve, valószínű ezt tettem volna: Uram, hol vagyok én ehhez? Itt vannak körülöttem olyan nagy hitű emberek. Biztosan nekem szóltál? – kérdeztem volna.

Lehet, Piroska nem is tiltakozott már első alkalommal sem. Ha így történt, elnézését kérem, de ha kicsit kételkedett is az építkezés kimenetelében, az biztos, hogy hite legyőzte esetleges húzódozását. Előbb odaajándékozott egy telket az egyesületnek, mert gondolta, ha a leendő épület telke már megvan, akkor valamikor csak elkészül a ház is. Azután nekilátott a hosszú, küzdelmes és bizony sokszor háládatlan munkának. De nem is a háláért tette mindezt, a szolgálat a Teremtő Istené, Őt illeti.

Ahogy mondani szokták, sok-sok felé kilincsel, több jótékonsági rendezvényt szervezett, megkeresett intézményeket, vállalkozókat, magánszemélyeket, s természetesen az Egyházat, egyházakat, minisztériumot is. Kapott innen is, onnan is kisebb-nagyobb segítséget. Az épület növekedett, növekedett, elkészült. Néha Piroska elkeseredett, de ez sosem gátolta meg a folytatást.

Most itt vagyunk, s örvendezhetünk együtt a szép épületnek, e szolgálóhelynek. Köszönet illeti Piroskát, és természetesen mindazokat, akik segítségére voltak, akár anyagiakkal, eszközökkel, építőanyaggal vagy akár munkával. Köszönet és tisztelet illeti mindannyiukat. Elsődlegesen azonban a köszönet Teremtő Atyánké.

Egy-két szót még a jövőről, mert ezután sem lehet hátratett kézzel ücsörögni. Az intézmény fenntartása, működtetése sem kis feladat. Jönnek szépen sorba a nem várt kihívások, sokszor érthetetlen előírások, elvárások, melyeknek meg kell felelni.

Kérlek Benneteket, *imádkozzunk ezért az Otthonért a jövőben is, mint ahogyan tettük ezt eddig is az építkezés során*. Köszönöm. *Egyedül Istené a dicsőség, Soli Deo Gloria.*

(Az idézetek a Károli fordítás szerintiek.)

A pákozdi templomkertben történt

A pákozdi templomkertben Húsvét előtt helyeztük el a Bp. Kálvin téri installáció 38. sz. kövének másolatát, melyet Szabó Csaba egyetemi tanár és Szabó Levente építészmérnök ajándékozott gyülekezetünknek. Mindketten Szabó Sándor egykori pákozdi református lelkipásztor leszármazottai.

„Az ilyen rendezvénynek közösségerősítő szerepe van...”

Egyházmegyei presbiteri konferencia Bácsfeketehelyen

Jó nyolcvan presbiter, gyülekezeti tag, lelkipásztor, a Magyar Református Presbiteri Szövetség képviselői, *Halász Béla* délvidéki püspök és felesége, valamint *Székely Károly* országos gondnok részvételével április 7-én Bácsfeketehelyen (Vajdaság) egynapos bácskai egyházmegyei presbiter-gondnoki konferenciára került sor. Az alkalmat *Orosz Attila* bácsfeketehelyi esperes-lelkipásztor szervezte és vezette a helybeli presbiterekkel, gondnokkal.

Nálunk, Bácskában a presbiter-gondnoki konferenciáknak több évtizedes hagyománya van. A bácsfeketehelyi presbitérium igényessége és hagyománytisztellete, nem kevésbé egyháza jövője iránt táplált felelősségudata ösztönzésére februárban egyhangúlag döntött az egyházmegyei konferencia saját erőből történő megszervezése mellett. Két évvel ezelőtt már szerveztünk ilyen konferenciát. Célunk nem csupán a nagy egyházközségek presbitériumainak megszólítása volt, hanem a szórványgyülekezetekben szolgáló presbiterek meghívása is, akik nagy örömeinkre nem kis létszámban eleget is tettek meghívásunknak.

A konferenciát *dr. Békefy-Röhrig Klaudia* lelkész nő áhítata nyitotta meg, aki „hazai” környezetben szolgált, hiszen gyermekkorát a szomszédos Ó-Verbászon töltötte, ahol édesapja öt évtizeden át volt a magyar és német reformátusok lelkésze. Alapigéjét János evangéliuma 10,32kk-ból vette, és az Atya-Fiú szeretetének kölcsönösségébe ágyazta bele a református hívő ember életét. „Itt, a mi vidékeinken sok egyet volt és szorgalmas, hitből fakadó munka folyt. Úgy gondolom, hogy ez ma is így van, s lesz ennek folytatása, ha a gyermekeket hitre neveljük. Akkor bizonyára megerősödnek a református egyházunkhoz tartozásban és imádkozó, szorgalmas felnőttek lesznek” – fogalmazott a lelkész nő.

Előadónk *dr. Békefy Lajos Ph. D.*, a *Presbiter* c. lap főszerkesztője volt. A *reformáció jövője – a jövő reformációja* címmel tartott rendkívüli, mindenki figyelmét lekötő előadást. Nem a csüggedő reformátusokról szólt, hanem a mind mélyebbre ható bibliai-kálvini eszmeiséget emelte ki, amely meghatározó tényezővé vált a világ fejlett régióiban.

Ma 500 év múltán mind nagyobb mértékben terjed a protestantizmus Dél-Koreában, de Kínában is, ahol már Kálvin Intitutióját is

lefordították mandarin nyelvre, s egyetemi kollégiumokban tanulmányozzák azt a fiatalok a Bibliával együtt. „Úgy tűnik, a kereszténység hangsúlya Európából átvevődik a valamikori harmadik világ országaira. Ezért is nevezték el egyház-szociológusok ezt a mozgást a harmadik egyházi világekorszaknak. Kína közel 140 millió keresztényrel mára a világ harmadik legnagyobb lélekszámú, Krisztust követő hívő közösségeivel rendelkezik. Ki hitte volna ezt akár csak egy évtizede?! De Isten viszi tovább a világ megváltásának az ügyét!” – magyarázta a sok képpel szemléletessé tett előadásban a tudós lelkipásztor. Másik szolgálatában *Luther és Kálvin női kortársairól* szólt, külön kiemelve azokat az asszonyokat, akik a protestantizmus

eszméjének korai terjesztői voltak olasz, német, francia nyelven. Bemutatta az olasz *Olympia Morata*, a francia *Marie Dentiére*, Kálvin genfi kortársnője mellett *Idelette de Bure-t*, Kálvin hitvesét, akivel kilenc áldott esztendő töltött együtt az Úr és Genf népe szolgálatában, valamint az erdélyi szász egyházpártoló nagyaszonny, *Apollonia Hirschert*.

A konferenciát megtisztelte jelenlétével *dr. Szilágyi Sándor*,

a Presbiteri Szövetség tiszteletbeli elnöke, aki köszöntötte a jelenlévőket, s a délvidéki református évkönyv gazdag tartalmáról elismerő szavakkal szólt. Kíséretében volt *Váczai Gábor* titkár, aki a négykötetes presbiteri füzetek hasznosságáról szólt a presbiterképzésben, amelynek sok példányát hozták ajándékba. Az alkalomról az újvidéki *Vajdasági TV* és a szabadkai *Pannon TV* helyszíni tudósításban számolt be, és interjút készített az anyaországi résztvevőkkel, valamint a hazai szervezőkkel.

Az összejövetel házigazdája, *Orosz Attila* lelkipásztor így összegezte a konferencia jelentőségét: „Az ilyen rendezvényeknek két célja van. Egyrészt *közösségmegtartó*, valamint *közösségformáló* ereje van. Zsinat-presbiteri egyházban élünk, ahol az egyház vezetése a paritás elvén alapszik. Azaz van világi vezetés a lelkészek mellett, és a presbitériumoknak döntő fontosságuk van a református egyház, s a gyülekezetek életében. Ilyen alkalmakon találkoznak egymással, tapasztalatot cserélnek, megosztják örömeiket és gondjaikat egymással az egyházmegye presbiteri és előljárói”.

Hallgató Imre

bácsfeketehelyi gondnok

Jeles magyar hetvenesek köszöntése

Méltó és ünnepélyes keretek között került sor a Duna Palota Széchenyi termében 2018. április 12-én. A **NAPÚT ÉVKÖNYV 2018** irodalmi, művészeti, környezeti folyóirat idei első száma 170 oldalas kötetének a bemutatására. Ez tartalmazza az 1948-ban született nyolcvan magyar író, költő, színész, nyelvész, zenetudós, előadóművész, informatikus, tudománytörténész, zenész, festő, szobrász, atomfizikus, matematikus, sportember, tanár, lelkipásztor portréját, vallomását és fotóját. Az alkotók az anyaországban, a történelmi hazában és tengerentúl élnek. A köszöntöttek sorában van felelős szerkesztőnk, *dr. Békefy Lajos Ph. D.* is, aki a megszólalók között bizonyosságot tett a Világosság vonzásában eltelt évtizedeiről, a Latinovits Zoltánnal együtt töltött hónapokról, közös töprengéseikről haza és ország viszonyáról, s az Isten Országáról, ami mindegyikben jelen lehet. A kötetben olvasható például *Sunyovszky Sylvia*, *Kállay Bori*, *Detre Annamária*, *Gálvölgyi János*, *Kern András* színművész, *Gazda István* tudománytörténész, *Kováts Kolos* operaénekes, *Charles Simonyi* szoftverfejlesztő, úrhajós, *Kapitány Gábor* szociológus, kulturális antropológus, és más közismert személyiség vallomása.

Pünkösdnek jeles napján

DR. GYŐRI ISTVÁN

Az ősatyák pásztorok voltak, a csillagos égen tájékozódtak, Izráel népének is a csillagos ég volt a naptára. Az égitestek járása szerint osztották fel az esztendő holdhónapokra. A környező népek is értették a csillagok járását, de a napot és a holdat isteneknek tekintették és imádták őket. Izráel népe ebben nem vehetett részt, hiszen tudták, hogy az égitestek is az Úr teremtményei:

„látom az eget, kezed alkotását, a holdat és a csillagokat, amelyeket ráhelyeztél” (Zsolt 8,4).

Isten népének nagy ünnepe volt a szombat, a nyugalom napja, ennek eredete a teremtségre megy vissza: *„Azután megáldotta Isten a hetedik napot, és megszentelte azt, mert azon pihent meg Isten egész teremő és alkotó munkája után” (1Mózes 2,3),* majd a tízparancsolatban lett Izráel ünnepe.

Isten népe a szombati nyugalom megtartásával bizonyosságot tett a teremő Istenről, mert pusztá létével Istent magasztalta. A zsidóságnak ma is a szombat a jellegzetes ünnepe, ahol van zsinagóga, ott péntek napszálltakor van imádság, ekkor kezdődik a szombat. A szombat megünneplése tartotta meg a zsidóságot közel kétezer éven át a templom nélküli szétszórtságban.

Voltak Izráel népének évenkénti ünnepei is.

„Háromszor szentelj nekem ünnepet évenként! Tartsd meg a kovásztalan kenyerek ünnepét! Hét napig egyél kovásztalan kenyeret, ahogyan megparancsoltam neked, az Ábib hónap megszabott idején, mert akkor jöttél ki Egyiptomból. Senki se jelenjék meg előttem üres kézzel! Azután az aratás ünnepét, amikor meződ vetésének első termését takarítod be. És a betakarítás ünnepét az esztendő végén, amikor a termést betakarítod a mezőről. Évenként háromszor jelenjék meg minden férfi az Úristen színe előtt (Jeruzsálemben)!” (2Mózes 23,14-17).

A főünnep a kora tavaszi páskaünnep volt, ilyenkor kovásztalan kenyeret ettek, és levágták a páskabarányt, ezzel emlékeztek az egyiptomi kivonulásra. Mikor a páskabarány vére mentette meg az izraeliták elsőszülötteit, ezzel Jézus engesztelő halálának előképe lett: *„mert a mi hűsvéti bárányunk, a Krisztus már feláldoztatott” (1Kor 5,7).* Jézus feltámadása a hét első napján, a szombat utáni nap történt, még aznap megjelent a tanítványoknak, majd nyolc nap múlva, megint a hét első napján (Jn 20,19-26). Így lett a hét első napja az első keresztyének ünnepnapja, ami a szombat helyébe lépett, a feltámadásra emlékeztet minden vasárnap ma is. A másik nagy ünnep volt a pünkösd, eredetileg aratási ünnep, mert a melegebb éghajlaton tőlünk hamarabb arattak. A pünkösdöt a páska után a hetedik héten tartották, ma is a hűsvét utáni hetedik vasárnap, a zsidók ezért hetek ünnepeinek, héberül sevaótnak nevezték. A hagyomány szerint a kivonulás után hét héttel kapta Mózes a törvényt a Sinai hegyen, ezért a tóraadás is ünnepezték ekkor. Sokan a diaszpórából tengeri úton nem tudtak felmenni Jeruzsálembé páskára, de pünkösdre már elmúltak a tavaszi viharok, így idővel ez lett a legnagyobb zárandokünnep. Pál apostol még a második missziói útja után is tartotta ezt a szokást: *„Sietted, hogy lehetőleg pünkösd napjára Jeruzsálembé érkezzen” (ApCsel 20,16).* Jézus feltámadása után az első pünkösdkor volt a Szentlélek kitöltése és az első keresztyén gyülekezet megalakulása. Görögül a pentekoszté ötvenediket jelent, innen jön az angol Pentecost és a magyar pünkösd név is. A pünködsdi csoda az volt, hogy a több nyelvet beszélők mind értették az apostolok bizonygátelét, ezzel megszűnt a bábéli nyelvzavar, amit Isten azért bocsátott az emberiségre, hogy ne tudják végrehajtani Isten ellen lázadó tervüket, az égig érő torony építését, hogy ezzel maguk legyenek Istenhez hasonlóvá (1Mózes 11). A bábéli átok helyett a Szentlélek elvégezte, hogy egy szívvel és egy lélekkel dicsérjék Istent és szeretetközösségben éljenek egymással és Istennel, mint ahogy az a teremtsékor is volt. Így kezdődik új korszak az emberiség történetében, de ez már az anyaszentegyház, az eklézsia (elhívottak közösségének) korszaka, ezt ünnepeljük minden pünkösdkor.

Országos Református Cigánymissziós Imanap

2018. április 7., Káposztásmegyér

D. SZABÓ DÁNIEL

Örömmel tájékoztatjuk kedves Olvasóinkat, hogy ilyen találkozóink is vannak már, melyen református cigánytestvéreink több százan magyar és európai romákért imádkoznak. A találkozó a Zsinat Missziói Osztályának szervezésében ismételtlen a káposztásmegyéri református templomban kapott helyet. A konferencia alapigéje ez volt: *„Megáldalak... És áldás leszel” (1Mózes*

12,2). Az alkalom pedig időben erőteljesen a „roma világnaphoz” kapcsolódott (április 8.).

A nagy ívű napi programot két fiatal cigánytestvérünk konferálta, Rác Miklós és Prikryl Edina. A dicsőítéseket és egésznap zenei programot pedig főként az olaszliszkai és becskedi gyülekezeteink szolgálták igen gazdagon.

Igei köszöntéssel Magyarné Balogh Erzsébet lelkész-igazgatónő szolgált, igehirdetéssel pedig Dani Eszter igazgatónő az 1Péter 2,9

alapján, míg a záró igehirdetést Balogh Róbert cigány származású lelképásztor a Róma 8,19 alapján végezte. A köszöntések és a szolgálatok mind nagyon gazdag és személyes üzenetet adtak át. Az imádságok egy-egy közösség képviselőjében fogalmazódtak meg először, majd kisközösségi együttlétben fejeződtek be.

Nagy ajándék, hogy a fogadó gyülekezet, Zámbo András lelképásztor és egész előljáró és szolgálattevő közössége évek óta meleg testvéri szívvel, nagy odaadással és készséggel várják és segítik a konferenciát.

A mi Sárospatak körüli gyülekezeteinkből most hetvenöt fővel vettünk részt. Ezek a cigánygyülekezetek részben már református lelképásztorok, részben a Koreai Misszió és Presbiteri Szövetségünk munkásaival közös gondozásban élnek és szerveződtek erre a gazdag alkalomra is.

Az utazásunk nagy lehetőségéért az Úrnak adunk hálát, de őszinte köszönettel tartozunk a Zsinat Missziói Osztályának is, és munkásainak is, kiemelten Nyeső Ágnes lelkész-nőnek, akinek buzgó és hűséges fáradozását a konferencia külön is szív szerint megköszönte. Legyen mindenért az Úr neve áldott.

„Ne hagyjátok a templomot, a templomot, s az iskolát!”

Reményik Sándor jól ismert verssorait nagy átérzéssel szavalta a veresgyházi Kálvin Téri Református Általános Iskola diákja a 38. Dunamelléki Egyházkerületi Presbiteri Konferencián, ahol az iskola diákjai kis műsorral mutatkoztak be.

A konferencia központi témájául a *Templom és iskolát* választottuk, mivel egyházunk jövőjét is építjük, amikor a felnövekvő generációval foglalkozunk. Egyházi iskoláinkban a nevelés természetes része a hitbeli nevelés, de világi iskoláinkban is történelmi lehetőséget kaptunk azzal, hogy lelkipásztoraink, hitoktatóink bent lehetnek az iskolában, és így lehetőséget kaptunk a gyermekekkel és a szülőkkel a kapcsolatteremtésre.

Veresgyházon a templom és a református általános iskola szinte összeépült. Így a nap programjai is megoszlottak a két helyszín között. Érkezéskor a regisztrációnak a templom adott helyet, de a vendégváró enni-innivalókat már az iskolában kínálták a vendéglátó gyülekezet gondos presbiteri és asszonyai. Ebéd-szünetben is az iskolába tértünk vissza, ahol az alagsori ebédlőben és tornateremben gazdagon terített asztalok várták a konferencia résztvevőit.

A március 24-én megjelenteket ügyvezető elnökünk, dr. Viczián Miklós köszöntötte, és a továbbiakban is ő vezette a konferencia programját. Elsőként Szloboda Józsefet, a Bp-Északi Egyház-megye esperesét kérte a *kezdő áhítat* megtartására. A szent sátor elkészítésének hosszú leírásából egyetlen rövid Igét emelt ki esperes úr: „Készíts oltárt!” (2Móz 27,1). Isten népe ma is az oltár és az áldozat – a megáldoztatott Jézus Krisztus – körül gyűlik össze. A Sinai hegyén azt a feladatot kapta a választott nép, hogy készítsen oltárt. Amire Isten indít, azt kell megtennünk. Mi az, amit ma kell megtennünk, mint presbitereknek? – tette fel a kérdést.

Konferenciánkat megtisztelte megjelenésével Veresgyház polgármestere, Pásztor Béla úr. Köszöntőjében kiemelte a református gyülekezettel és az iskolával ápoljt jó kapcsolatát, melyek a dinamikus növekvő város fontos intézményei.

A gyülekezet és az egyházi kezelésű iskola kapcsolatáról a ven-

déglátó gyülekezet lelkipásztora, Fukk Lóránt beszélt. A veresgyházi reformátusság történetébe ágyazta bele a város református iskolaügyének ismertetését. A Példabeszédek könyvéből vett idézettel jellemezte iskolájuk nevelési programját: „*Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon*” (22,6). Az intézmény még egyre bővül – mondta –, idén egy új számmal tervezik növelni az épületegyüttest.

Az iskola bemutatására Fúász Lászlóné intézményvezetőt kértük meg. Elmondta, hogy az iskola felvevő köre nem korlátozódik a városra, hanem az egész környék településeiről fogadnak diákokat. Az iskola jelmondata: „*Épüljete fel lelki házzá*” nagyon megmelegítette szívünket, hiszen Szövetségünk is ezt a célt hirdette meg a presbiterek számára idén januárban.

A délelőtti utolsó előadás témája a gyülekezet és az állami kezelésű iskola kapcsolata volt, amelyről Gergely Ferenc Barnabás váchartyáni lelkipásztor beszélt.

Ebéd után Zászkaliczky-Móritz Dóra, a gödöllői református óvoda vezetője beszélt annak jelentőségéről, hogy milyen hatások érik a gyermekeket életük első éveiben. Óvodájuk életéből vett képekkel gazdagon illusztrálta előadást.

A szakmai programot a gödöllői líceum igazgatónőjének előadása zárta, teljessé téve az oktatási körképet az óvodától a középiskoláig, sőt, a jó főiskolai felvételi aránynak köszönhetően még azon túl is.

A záró áhítaton az Észak-Pesti Egyház-megye esperese, Nyilas Zoltán szolgált. Az okos és bolond szüzek példázatának (Mt 25, 1-13) alapján azt a kérdést tette fel, hogy van-e értelmes várakozás? Örömmünkre készülünk, Krisztus visszajövetelére várunk. Látszódik-e rajtunk az öröm? Korsónkban az olaj a hit. Ezzel mindenkinek magának kell rendelkeznie, a hit ugyanis nem adható kölcsön. Az áhítatot úrvacsorai közösség követte.

Köszönetet mondunk előadóinknak, vendéglátóinknak, és mindazoknak, akik hozzájárultak a gazdag nap sikeréhez!

(-r-n-s)

Ismerjük meg a nagyvilág református egyházait és bennük a presbiterek szolgálatát!

Ma a világon mintegy 100 millió református él. A Református Egyházak Világközsége nevű, korábban genfi, ma hannoveri székhelyű világszervezet fogja össze ezt a nagy egyháztestet. 110 országban 233 tagedyházban élnek tagjai. A római katolikusok, a keleti ortodoxok után ez a harmadik legnépesebb felekezeti közösség. Legnagyobb református egyházak a világszövetségben: a Dél-Indiai Egyház (3,8 millió egyháztag), melyben anglikánok, presbiteriánus/reformátusok és metodisták is vannak. 14 ezer gyülekezetük van Indiában, 11 220 lelkészük, 104 kórházuk, 2000 iskolájuk, 130 gimnáziumuk és főiskolájuk. A Kelet-Afrikai Presbiteriánus Egyház (4 millió egyháztaggal) főként reformátusokból áll. 1000 gyülekezetük, 310 missziói állomásuk van, főként Kenya területén. A Koreai Presbiteriánus Egyház több millió egyháztaggal szintén a népesekek közé

tartozik. A Jézus Krisztus Madagaszkári Egyháza 5 millió egyháztagjával, 5800 gyülekezetével szintén a listavezetők között van. A Svájci Protestáns Egyházszövetség szintén református gyökerű, az egyik legnagyobb európai közösség. 982 gyülekezet, 2,4 millió egyháztagja van. Az Indonéziai Protestáns Egyház sok szigetegyházból áll, a nagy szigetvilágban. 12 autonóm szigetegyházban élnek a reformátusok, pl. Timori Evangéliumi Keresztény Egyház, Maluku Protestáns Egyház, Pápua Protestáns Egyház. Összesen 4 800 gyülekezetében 3,1 millió református él. A református egyházak között az egyik legerősebb, legdinamikusabb és a misszióban is élenjáró közösség az USA Presbiteriánus Egyháza. 9451 (2016-os adat) gyülekezetében 1 482 767 egyháztag él, szolgál. 10 teológiai szeminárium, számos iskolája és intézménye van. Rovatunk következő részeiben közelebből is megismerkedünk egy-egy református egyházzal az öt kontinensen. (<http://wrc.ch>)

Tisztújítás Békésben az imádság erejével és új kapcsolatfelvétellel

DR. TÓTH JÁNOS

2018. február 24-én Békéscsabán gyűltek össze a Békési Egyházmegye képviselő presbiterek és gyülekezeti tagok. A konferenciának több feladatot is teljesíteni kellett: a megyei rendezvény a területi szervezet tisztújítására és egy új határon túli kapcsolat létesítésére is hivatott volt.

Mindezek jegyében a nyitó áhítat szolgálatát *Szegedi László Tamás*, a Brassói Egyházmegye esperese vezette, aki már bevezetőjében utalt a megújulás-tisztújítás-reformáció fogalmi kapcsolatra, s arra, hogy nagy a veszély a mindénáron való új keresésében, helyette az alapige (Nehémiás 8,1-12) gondolataiban arra kell választ kapni, hogy mit jelent az Isten Igéje szerinti megújulás. Az a feladatunk, hogy vágyat ébresszünk az Ige iránt, de ennek bennünk kell megszületni, és sokat kell imádkozni ezért a vágyakozásért, és meg kell békülni Istennel a Szentlélek megújító ereje által. A szolgálattevő felelőssége az Ige megértése, s az a kérdés, hogy van-e türelmünk érthetővé tenni. Fontos az időráfordítás, s eljutni arra a vallomásra, hogy „Uram, eljött az idő, hogy nekünk is legyen időnk Rád!” Az Igének megrendítő hatásának kell lenni, mert megújulás, igazi egyház csak ott van, ahol vannak könnyek és ahol van bűnbánat. „*Igazi egyház, szolgálattevő egyház ott van, ahol a szívemben igazi vágyakozás van az Isten Igéje iránt, ahol a mellettem levő testvéreimet észreveszem, gondozom, vigyázok rá, ahol van együtt való örvendezés és együtt való bűnbánat is, ahol jó együtt lenni az atyafiaknak*” – zárta a Nehémiás próféta üzenetét magyarázó gondolatait az ige hirdető.

A résztvevőket, köztük kiemelten az újonnan megválasztott presbitereket *Katona Gyula* esperes köszöntötte. Reményét fejezte ki, hogy az új ciklust indító konferencia megfelelő munciót biztosít a szolgálathoz, és a Máté 18,1-4 versei alapján kérte Isten megsegítő áldását ahhoz, hogy méltóvá, alkalmassá válhassunk az Ő országába való bemenetelre.

A hivatalos tisztújító közgyűlés előtt került sorra az az előadás, melyet a szervezők az „imádság éve” szellemiségének jegyében iktattak a konferencia programjába. „*Az imádság ereje*” címmel *Hajdú Zoltán Levente* szőládi lelkipásztor saját verseivel illusztrált gondolatait szólaltak meg, melyeket *Právit Anikó* beosztott lelkész közreműködésével tolmácsolta. A teológiai bölcselkedéseket mellőző, igazi hallgatói élményt nyújtó, rendhagyó műfajú előadás visszatérő kérdése az volt: „Mi az imádság?” A különböző válaszok ihletett versekbe foglalt változatait lezárásként így foglalta össze a versek szerzője: „*Akár így is, akár ez is. Verses, szerkesztett formában, könyvekbe foglaltan is... De úgy, az is, ahogyan te imádkozol. Ha őszintén, magadat egészen Istennek odaszánva teszed. Mert akkor az imádság kilép a formák, még inkább a formások közül, és azt tapasztalod meg, azt a csodát éled át, hogy az imádságnak ereje lesz, mert imádsággá lesz: az életed.*”

A tisztújító közgyűlésen *dr. Tóth János* elnök vetített képes beszámolóban foglalta össze az előző ciklus rendezvényeinek, konferenciáinak történetét, főbb gondolatait, melynek elfogadá-

sa után *Markó István* egyházmegyei gondnok, a jelölő bizottság elnöke ismertette a következő ciklusra megválasztásra javasoltak személyét és levezette a választást. Minden tisztségre egyhangú szavazással a Békés Megyei Területi Szervezetben a 2018–2022 közötti időszakra elnöknek *dr. Tóth János* békéscsabai, alelnöknek *Strifler Józsefné* eleki, titkárnak *Erdei Gábor* vésztői presbitert választották meg. Közgyűlési küldötti megbízást kapott *dr. Illés Károly* békéscsabai, *Gál József* orosházi és *Gergely Józsefné* füzesgyarmati presbiter.

A résztvevőket és a megválasztott tisztségviselőket a Szövetség nevében *dr. Szilágyi Sándor* tiszteletbeli elnök köszöntötte. Gondolataiban utalt az előadás témájára is, és felhívta a figyelmet, hogy az imádság fontos része Isten megszólítása, illetve az, hogy tudatos legyen a Szentháromság mindhárom személyének tudatos bevonása imádságainkba.

A rendezvény jelentős és ünnepélyes eseménye volt annak a hagyománynak a folytatása, hogy a békési szervezet az elmúlt 10 évben aktív kapcsolatokat alakított ki és ápol a határon túli szervezetekkel, melyeket ez alkalommal tovább bővített: az Erdélyi Egyházkerület legtovább és legnagyobb kiterjedésű egyházmegyéje, a Brassói Egyházmegye képviselőivel írták alá az együttműködési nyilatkozatot. A Brassói szervezet titkára, *Vass Vince* köszöntőjében utalt arra a helyzetre, hogy „*a jelen nagy feladata nem is annyira a halászat, hanem inkább annak a megakadályozása, hogy az a kevés, ami kínkeservesen fennakadt a hálón, az benne is maradjon, és ne potyogjon ki a háló egyre tárguló szemein.*” A Brassói Református Egyházmegye a „végek vége” – szörványnak számít mind a magyarság, mind a reformátusság szempontjából. Ezért is tekintenek reménységgel a most induló kapcsolatra, mert így lehet a végeknek is kezdete!

A brassói küldöttség tagja volt és a közgyűlést köszöntötte *Ambrus Attila*, a Brassói Egyházmegye főgondnoka, a Brassói Lapok főszerkesztője is. A királyhágómelléki Szatmári Egyházmegye köszöntését *Illés Jenő* presbiteri szövetségi elnök adta át.

A közgyűlés *Marti Miklós* békéscsabai lelkipásztor imádsággal és áldásmondásával ért véget, mely után a résztvevők között ebéd elfogyasztása közben folytathatták a testvéri beszélgetéseket.

Az imádság a presbiter „szolgálati fegyvere”

Talán meglepő a két fogalom ilyen fajta kapcsolatba hozása. Hogy létjogosultságát és használhatóságát érthetővé tegyem és indokoljam, megpróbálok először a szolgálati fegyverre vonatkozó néhány jellemző tulajdonságot felsorolni.

A szolgálati fegyver olyan tárgy, amely bizonyos hivatásokhoz, az adott hivatást gyakorló, szolgálatot végző személyhez szorosán kötődik. A szolgálati fegyver használatára jogosult, kötelezett személynek a fegyvert a szolgálat teljesítése során viselnie kell – „kéznél kell lennie”, viselőjéhez láthatóan kell tartoznia.

A fegyvernek mindig működőképesnek kell lenni, ami gondos karbantartást, szervizelést igényel. A rendeltetészerű használatához jól ismerni kell – sőt előzetesen fegyverismereti vizsgát kell tenni – a használónak. Mindez tehát képzettséget és folyamatos gyakorlást, a fegyver rendszeres „használatát” követeli meg.

Külsőleg a szolgálati fegyver „öltözteti” viselőjét, ami arra ad lehetőséget, hogy a felfegyverzett állapot környezete számára látható és lehetőség szerint biztonságot sugárzó, vonzó hatású is legyen.

Funkciója szempontjából kétféle feladatot tud teljesíteni: egyrészt önvédelmi fegyverként működik, másrészt környezete számára is védő, mentő hatású lehet.

S akkor nézzük meg, hogy az imádság hogyan helyettesíthető be ebbe a képbe. A presbiter Isten országának és egyházának, illetve egy konkrét közösségnek, gyülekezetnek a szolgálatra elhívott, szolgálattal megbízott keresztyén embere, akinek élete és szolgálata imádság nélkül nem értelmezhető. Az imádság lehetősége – Isten ajándékeként – a presbiter számára folyamatosan rendelkezésre áll, s ez biztosítja, hogy szolgálati feladatainak betöltéséhez segítségül legyen. Ehhez azonban fontos, hogy tudatosuljon is ez: az imádság lehetősége mindig nálam van, gondo-

latomban van, „kéznél van”, ami ebben az esetben azt jelenti: szívemben van, mindig használhatom! De nem elég, hogy lehetőségként rendelkezésre áll: ahhoz, hogy hatékonyan működjön, jól kell ismerni a gyakorlatát. Jézustól meg lehet és kell tanulni, és kitartóan gyakorolni kell. A presbiternek kipróbált, gyakorlott imádkozó embernek kell lennie: rendszeresen „használni” kell az imádságot! A presbiter életét vonzóvá tudja „öltöztetni” az imádság szolgálata, hiszen imádságai példát mutatnak, áldást közvetítenek a környezet, a közösség felé.

A védelmező hatás pedig egyrészt „önvédelmi hatás”: a presbiter lelki egészségvédelmét, lelki és hitbéli stabilitását szolgálja, másrészt „környezetvédő hatás”: a másokért elmondott közbenjáró imádságokkal a közvetlen reánk bízottak, a gyülekezet, egész egyházunk és nemzetünk sorsának alakulásában tölthetjük be hivatásunkat.

Presbiteri szolgálatunknak ezzel az eszközzel, „fegyverével” Isten ajándékozott meg bennünket, a használati útmutatók és tanácsok a Szentírásban és közvetlenül Jézus megfogalmazásában hozzáférhetőek, de a karbantartásért mi vagyunk felelősek. Hálát adva a bennünket és egyházunkat mindeddig hordozó és megtartó fohászokodásokért – elsősorban Jézus közbenjáró imájáért –, az imádság évében különös gonddal ápoljuk és erősítsük imaéletünket, imádkozunk a „Nemzeti Imanap” bevezetésének elfogadásáért, másokat is erre biztatva!

„*Öltsétek magatokra Isten fegyverzetét, hogy megállhassatok az ördög mesterkedéseivel szemben... Minden imádságotokban és könyörgésetekben imádkozzatok mindenkor a Lélek által, és legyetek éberek, teljes állhatatossággal könyörögve valamennyi szentért*” (Ef 6,11.18).

Dr.T.J.

Bibliavasárnapi Ünnepi Istentisztelet Vizsolyban

2018. március 4-én a Vizsolyi Református Egyházközség hagyományos módon ünnepi istentisztelettel adott hálát a *bibliamisszió vasárnapjáért*. *Baksy Mária*, az Abaúji Református Egyházmegye esperese ünnepi prédikációjában a Jn 5,31-47 alapján kiemelte: a Szentírásért való hálaadás bűnbánatra és alázatra tanít ma bennünket, amikor egymástól várunk elismerést és dicséretet, egymás és önmagunk dicsőségvágyával vagyunk elfoglalva, ahelyett hogy észrevennénk: az Írások egyedül Krisztusról tanúskodnak, és csak Őbenne találhatunk életet. A Szentírással való buzgó foglalatosságunk nehogy önbecsapássá és pótcselekvéssé váljon, amikor is Krisztus mellett, a lényeg mellett siklunk el. Vizsolyban is, de egész református egyházunkban is az Ige egyházaként definiált önértelmezésünk csapdáira bõjti figyelmeztetésként mutat rá a mi Urunk Jézus Krisztus.

Dr. Höröcsik Richárd ünnepi köszöntőjében kiemelte: a vizsolyi reformátusoknak különösen helyénvaló ma hálát adni a Szentírás ajándékáért, mert a Sola Scriptura reformatori elv életünket és egyházunkat megújító zsinórmérték és viszonyítási alap volt hitvallásaink megformázásában, és mai napig tartó aktualizálásában. Mindez megtartó erőként hatott évszázadokon keresztül református magyar népünk életében, és biztosan építhetünk rá a jövő érdekében is.

Kárpáti Árpád, a NMI Művelődési Intézet igazgatója ünnepi beszédében leszögezte, nincsen erős közösségépítés érték nélkül, hiszen közösségeink értékek, abszolút értékek mentén jöttek létre a múltban is, valamint ezen értékek megtartó erőként tartanak össze bennünket közösségként a jelenben is. Ugyanakkor közösségeink értékteremtő hatást is kifejtenek, melyre nagy szüksége van az újjászerveződő művelődésnek és kulturális életnek is. A Szentírás az egész emberiség-, és benne a magyarság számára is a legnagyobb érték, melynek gyümölcseire nagy szüksége van ma Magyarországnak.

A gyülekezet hitvallása Isten ismeretének emberi szíveket betöltő áradásáról, valamint az ezekből fakadó engedelmeségről és gyümölcsterméséről adott bizonyosságot. Gyülekezetünk ezen bibliamissziós küldetését hitépítő és közösségépítő, iskolateremtő módon szeretné előre vinni, Istenünk nagyobb dicsőségére. Az istentiszteletet követően *dr. Tőkész László* presbiteri-gondnoki szolgálatairól, valamint történelmi munkásságáról számolt be testvére, *Tőkész Ilona* és tanítványa, *Millisits Máté*. Alkalmunkat *dr. Örvös László* bibliakiállítás és Kassel-i reprint bibliakiadásának szakmai bemutatója, valamint *Seres Zsuzsanna* brácsaművész ünnepi koncertje és a gyülekezet szeretetvendégsége zárta.

Kovács Zsolt Levente

Közgyűlésünkről jelentjük

Beszámoló és tervek a 2018. évre

Szövetségünk idei éves küldöttgyűlésére március 3-án került sor. Mint mindig, most is számba vettük mindazokat a tényeket, amelyek bizonyítják, hogy Urunk gondot viselt ránk és szolgálatainkra a 2017. évben, felsorolva az év fontosabb eseményeit, az előző küldöttgyűlésen hozott határozatok teljesítését, majd együtt kértük az Úr áldását tervezett konferenciáinkra és szolgálatainkra magyar presbiterünk között. Megállapítottuk, hogy a múlt év a reformáció 500 éves jubileuma kapcsán gazdag volt találkozóiban és történelmi visszatekintésekben, melyek hozzájárultak református hitünk és önazonosságunk erősítéséhez.

Küldöttgyűlésünket méltó módon áhítattal kezdtük, melyet ez alkalommal nagytiszteletű *dr. Szűcs Ferenc* professzor tartott az

foto: Vargosz (reformatus.hu)

1Pt 2,4-6 alapján. Rámutatott, hogy a Szentírásban az építés gyakorta használt hasonlat, és jó, hogy az alappal nem kell törődnünk, mert annak mindig Krisztusnak kell lennie. Amikor Pétert megszólítva Krisztus azt mondja, hogy „ezen a kősziklán építem majd fel egyházamat” (Mt 16,18) – ezen önmagát értette, hiszen emberre nem bízhatta ezt a feladatot.

Az áhítat után *dr. Viczián Miklós* ügyvezető elnökünk formai kérdéseket érintett, majd ismertette a küldöttgyűléshez érkezett írásbeli üdvözlőket és szót adott *Miklóssy József* elnöknek, aki a Bethánia CE Szövetségéről, valamint *Gyurkó Miklós* el-

nöknek, aki a Kárpátaljai Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége részéről szólta a megjelentekhez.

Ezt követően – a programhoz képest kis eltéréssel – a küldöttgyűlés a Kanizsai Pálfi János díj odaítéléséhez kapcsolódó laudáció meghallgatása után megszavazta, hogy az elnökség javaslata alapján idén posztumusz díjat adjon áldott emlékezetű néhai ügyvezető elnökének, *dr. Ritoók Pálnak*. A díjat emléklapett és

oklevél formájában – özvegye gyenge egészsége miatt – fia, *iff. Ritoók Pál* vette át.

Ügyvezető elnökünk beszámolt a múlt évnek azokról a fontosabb eseményeiről, amelyeken Szövetségünk tagjai, vagy képviselői részt vehettek, ill. azokon szolgálatot is vállaltak. Különös hangsúllyal emelte ki azokat az alkalmakat, amelyekre határainkon kívül, magyar testvér-szövetségeink rendezésében került sor. Grafikonokon mutatta be a taglétszám alakulását 2000-től napjainkig, valamint lapunk, a Presbiter előfizetőinek megoszlását egyházkerületek szerint. Szomorúan állapította meg, hogy az utóbbi években létszámunk növekedés helyett némileg csökkent. A 2018. évi célkitűzések között ezért – összhangban a Szövetség 6 éves iránymutató Igéjével: „*mint élő kövek, épüljete fel lelki házá, szent papsággá*” (1Pt 2,5) – keresni kell a lehetőségeket új tagok toborzására, első lépésként az egyházközségi gondnokok közül.

A Küldöttgyűlés következő tárgysorozati pontjaként és felüldülésként a résztvevők *Csákány Marianna* előadóművész énekét hallgatták meg, aki Kárpátaljáról jött el, hogy szolgáljon közöttünk.

Ezután *dr. Pálffy Imre Péter*, a Szövetség Felügyelő Bizottságának elnöke számolt be ellenőrző tevékenységük pozitív eredményeiről, majd *dr. Székely István*, a Gazdasági Bizottság elnöke tájékoztatta a küldöttgyűlést a múlt évi gazdálkodásról és az idei költségvetésről a legfontosabb főszámok tükrében. Ezek adatai honlapunkon megtalálhatók.

A szendvicsebéd után a küldöttgyűlés azzal folytatódott, hogy ügyvezető elnökünk díszoklevelet adott át nagytiszteletű *Victorné Kardos Erika*, a Dél-Borsodi Területi Szervezet volt elnöke részére, valamint *Murnyák Lászlónénak*, a Budapest-Északi Területi Szervezet korábbi alelnökének, és *Malek Magdolnának*, ugyanezen területi szervezet korábbi titkárának.

(Folytatás a következő oldalon)

Hitvita a 21. században

DR. SZILÁGYI SÁNDOR

A reformáció tavalyi, jubileumi évében konferenciákon, előadásokon gyakran említették az előadók, hogy a reformátoroknak nyilvános vitákon kellett megvédeniük hitüket, főleg a katolikus ellenreformátorokkal szemben. A 16-17. században a református felsőfokú tanintézetek erre képezték is hallgatóikat, mert a viták során

vératlan érvek, hivatkozások is felvetődhettek, sokszor a vitapartner sértő, gúnyos kifejezései, személyes támadásai könnyen kibillenthették a másikat józan okfejtéseiből. Református eleink sokat meríthettek ezekből a nyilvános vitákból.

Egy magyar felekezeti alapítvány február 15-én nyilvános polemikát rendezett katolikus és református vitapartner részvételével a Józsa-Galériában, az V. kerületi Városház utcában, melynek két fő témája a *tisztítótűz* és a *halottakért mondott imádság* volt, amelyek alapvetően elválasztják a római katolikusok tanait a protestánsokétól. A felkért előadók a következők voltak: katolikus részről *Szász Péter* történész, az Akvinói Szent Tamás Társaság tagja, református részről *Nagy Gergely* Sárospatakon végzett teológus, tanár. A szervezők mindjárt az elején megtiltották hangfelvétel és fényképek készítését és a tapsot. A megjelent, főként fiatalokból álló, mintegy 80 fős hallgatóság nagy figyelemmel hallgatta a két előadást, majd az azt követő, „Keresztkérdések” című vitát.

Nagy Gergely, a moderátor és Szász Péter

Elsőként a katolikus fél előadásában kifejtette, hogy a tisztítótűz (purgatórium) dogmája nagyon fontos tétele vallásuknak. Dogmatikus tételeik két forrásra támaszkodnak: a szent hagyományra, mely a pápák és a szent zsinatok határozatai, valamint a Szentírásra. A tisztítótűzre az 1274. évi II. lyoni zsinat, az 1439. évi firenzei zsinat, majd az 1547. évi trienti zsinat mondta ki a dogma fontosságát, sőt, az utóbbi zsinat kiátkozta mindazokat, akik nem hisznek a tisztítótűzben. A Szentírásban a tisztítótűzről az előadó szerint elsősorban az 1Kor 3,11-15 szól, de említette a Mt 5,21-26-ot és a Makkabeusok II. könyvéből a 12,32-46 verseket (ez utóbbi könyvet a mi protestáns Bibliánk nem tartalmazza). Az elhunytakért mondott imádság indoklásául elmondta, hogy ez a zsidók között is gyakorlat volt.

Ezt követően a református fél azzal indított, hogy az apostoli atyák (Barnabás, Justus, Justiniánus, Ireneus) nem említik a tisztítótűzet. Nagy Gergely pápa, majd X. Leó pápa is elutasította a Makkabeusok könyvét. A protestáns „sola scriptura” („egyedül az Írások”) elve szerint a tisztítótűzre való későbbi utalások helyett a Szentírást érdemes tanulmányozni. A Mt 12,31-32 arról szól, hogy létezik olyan bűn, amelytől semmiféle utólagos tisztítótűz nem képes megszabadítani. Az 1Kor 3,8-15 az egyházi vezetőkről szól; ha a Krisztus által vetett alapra valaki nem maradandó dolgokat épít (mintegy fát, szénát vagy szalmát), az utolsó ítéletkor maga ugyan megmenekül, de amit épített, azt tűz emészti meg. Szó sincs arról, hogy ez az Ige mindenkire vonatkoznék elhunytá után. A gazdag és Lázár története (Lk 16,19-31) a halál utáni lét véglegességéről szól, amit nem változtathat meg senki élő. Ezért a halottakért való könyörgés is hatástalan. Hangsúlyozta, hogy Krisztus áldozatát senki sem kötheti feltételekhez! „*Most azonban egyszer jelent meg az idők végén, hogy áldozatával eltörölje a bűnt. És amint elrendeltetett, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután pedig ítélet következik, úgy Krisztus is egyszer áldoztatott fel, hogy sokak bűnét elvegye*” (Zsid 9,26-28). Továbbá: „*Mert egyetlen áldozattal örökre tökéletessé tette a megszentelteket*” (Zsid 10,14).

A keresztkérdések közben a református hitvitázó nagyon szépen védte meg álláspontját, amit a katolikus fél megpróbált hangerővel ellensúlyozni. Ennek a hitvitának az élménye alapján hálát adtam Istennek a reformáció hőseiért, akik sokszor és sokféle módon, de mindig a Szentírásra hagyatkozva tudták megvédeni álláspontjukat.

Beszámoló és tervek

(Folytatás az előző oldalról)

A Missziói és Diakóniai Bizottság 2017. évi beszámolóját és 2018. évi terveit *dr. Tóth János*, a bizottság elnöke ismertette. Hangsúlyozta, hogy az idei év az imádság éve kell, hogy legyen, és biztatott imaközösségek tartására minden presbitériumban.

A Presbiterképzési Bizottság elnöke, *dr. Judák Endre* áttekintést adott a területi szervezetekben folyó kisköri képzésekről, továbbá kitért a pedagógusok közötti munka fontosságára, amelynek módszereit is érintette, és amelyet az idei képzés súlyponti területeként jellemezett.

A Presbiter folyóirat felelős szerkesztője, *dr. Békefy Lajos* hálát adott az elmúlt 26 évért, amelynek során a kiadvány jelentős

fejlődésen ment át mind terjedelem (12-ről 24 oldalra), mind megjelenés (4 színes oldal, fényes borító) tekintetében. Köszönetet mondott a szerkesztőbizottság tagjainak, valamint a terdelést készítő *Heckmann Tamás*nak. Külföldi példák alapján javasolta „*Nemzeti Imanap*” országos elindítását, amely javaslatot Zsinatunk jóváhagyása után az Országgyűlés elé szeretne terjeszteni Szövetségünk elnöksége.

Ügyvezető elnökünk végül a küldöttgyűlésen szavazásra bocsátotta a határozatokat, melyeket a résztvevők javaslatai alapján további három ponttal kiegészítve, a küldöttgyűlés egyhangúlag elfogadott. A küldöttgyűlést *dr. Szilágyi Sándor* tiszteletbeli elnök zárszava és a Himnusz közös eléneklése fejezte be.

Kerületi presbiterképzés Váradon

„Ti magatok is mint élő kövek épüljetek fel lelki házzá”
(1Péter 1,5a)

Mindenkinek – lelkésznek, presbiternek, egyházfinak, diakónusnak – megvan a feladata, melyet az Úr bízott rá, és azt hűséggel, alázattal és józanul gondolkodva kell, hogy teljesítse, az Istentől kapott hit mértéke szerint. Azért, hogy presbiteri fogadalmukat a presbiterek méltóképpen teljesíteni tudják, alkalmasak legyenek vállalt tisztségük betöltésére, folyamatosan képezniük kell magukat. Egyházmegyei szinten zajlanak a kistérségi képzések, de az idei évtől kezdődően a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége az egyházkerületi missziói ügyosztály munkatársainak segítségével megszervezte a kerületi presbiterképzést Nagyváradon április 6-7-én.

Csűrű István püspök áhítatában a 2Kor 12-17 versei alapján felhívja a jelenlevő presbiterek figyelmét arra, hogy állandóan keressük az ismeretek illatát, a tudást, azokat adjuk át az otthoniaknak is, és az érjen el az emberek szívéhez. Ne csak elméletben tudjuk meg a dolgokat, hanem vigyük haza, mert ott, ahol az élet illata áradozik, eltűnik minden, ami dohos.

Tóth András szövetségi elnök köszöntésében a presbiterképzés fontosságáról és szükségszerűségéről beszélt. Vinczéné Pálfi Judit előadótanácsos és Dénes István Lukács generális direktor irányításával interaktív módon megismertük a presbiteri feladatokban előforduló embertípusokat, azok reagálását a különböző problémák megoldásakor, valamint a presbiteri fogadalomtétel szövegének kulcsszavait és azok jelentéseit.

A presbiterképzés központi témája az Ószövetségi ismeret, Bölcsességirodalom, Nagypróféták, Kispróféták. Az előadó dr. Papp György, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Ó- és Újszövetségének adjunktusa, a héber és görög nyelv tanára volt. Előadásának első részében megtudtuk, hogy a Biblia egy ókori iratgyűjtemény, egy isteni és egy emberi arccal rendelkezik, szent, ihletője Isten, Isten kijelentéseit tartalmazza, és benne Ő szól hozzánk. Héber, görög nyelven íródott, 66 könyv alkotja együtt azt a „könyvtárat”, melyet összefoglaló néven „Könyvek”-nek nevezünk, azaz Bibliának. A Biblia nem a szentek története, test

és vér emberekről szól, akiket Isten felhasznált, hogy lejegyezze a Bibliát. A Szentírást mindig alázatos imádsággal vegyük kézbe, és legyen naponként lelki táplálékunk, kenyérünk, mivel Jézus magát az „élet kenyérének” nevezte. A Biblia felosztása és a könyvek sorrendjének a bemutatása után megismertük Mózes öt könyvét, annak keletkezését. Mózes könyve, a Tóra, a Biblia ótestamentumi részének első öt könyve, amely Mózesről származik. A Tóra a zsidók legrégebb írásos emlékéét őrzi, és leírja a zsidó nép őstörténetét a világ teremtésétől Istennel kötött szövetségéig keresztül a Mózes közvetítése által kapott törvényekig. Az előadó kitért a Tízparancsolatra, a törvényekre, ünnepekre, áldozatokra, amelyekről olvashatunk Mózes könyvében. Voltak kultuszéletre vonatkozó törvények, erkölcsi és polgári törvények, amelyeknek központjába áll, hogy „Szeresd felebarátodat, mint magadat! Én vagyok az Úr!” (Mózes 19,18). Beszélt a Kátéről és annak három részéről (ember nyomorúsága, ember megváltása, ember hálája). A honfoglalásról és az ország felosztásáról szól Józsué könyve, aminek szerzője maga Józsué. A honfoglalás nem politikai esemény, hanem Isten tervének a megvalósulása, teológiai esemény. A Bírák könyvében benne van Isten hűsége és Isten igazságossága. Ruth könyve egy novella, célja, hogy Izrael királyát, Dávidot behelyezze a történelembe. Sámuel könyveit Sámuel prófétáról nevezték el, és tájékoztatnak annak munkálkodásáról, leírják Izrael első királyának, Saulnak történetét, elbeszéli Dávid király trónra kerülésének és uralkodásának fontosabb eseményeit.

A képzésen elhangzottakat az adjunktus úr példákkal, bibliai idézetekkel, nyelvi kifejezések magyarázatával tette érthetővé, vonzóvá számunkra a történeteket, és sikerült megértetni velünk az Ószövetségben előforduló eseményeket. A 66 jelenlevő presbiternek tartott előadása hozzájárult lelki épülésünkhöz és szellemi fejlődésünkhöz. Július 20-21-én folytatjuk!

Köszönettel és hálával tartozunk a szervezőknek az adott lehetőségért. Isten áldása legyen további életükön és munkájukon!

Mindezt egyetül Istené a dicsőség. Soli Deo Gloria!

Lakatos Nella
kerületi jegyző

Elfedni vagy felfedni? (I.)

Amikor ősi templomok falára kitett táblákon a korábban szolgálók lelkési névsorát böngésszük, bizonyára elmerengtünk már azon, hogy némely gyülekezetből miért megy el megkeseredve egymás után több lelkész is néhány évtized alatt, pedig elődjük egy emberöltőn át boldogan szolgált ugyanott. Az egyik 4 év után pályázott el, a második 5-öt töltött el, a 3. és a 4. valamivel többet. A következő megint egy emberöltőt. Ezek a többször ismétlődő, fájdalmas konfliktusokat követő lelkési életutak a gyülekezet belső feszültségére utalnak. A templom falán lévő emléktábla tanúsága szerint így volt ez az elmúlt évszázadokban is. Miért ismétlődik napjainkban mindez ugyanúgy? (Igaz, a kommunizmus éve alatt az elnyomás és a lelkészhiány miatt mindezt alig tapasztaltuk.) Miért megy rá egymás után számos fiatal, tehetséges lelkész anélkül, hogy meg tudná oldani a problémát?

Néha a gyülekezetnek lesz „nagy híre”, máskor a lelkészeket hibáztatják.

Vajon az egyházmegyék vezetői mit gondolnak az ilyen bonyolult esetekben: a meghívás legelején elfedni, vagy őszintén felfedni kellene-e a megválasztandó lelkész előtt, hogy melyek azok az egymással ellentétes kihívások, amelyeket együtt nem lehet rendezni? Ha az egyik esetén találnak kiutat, akkor a másikkal jutnak zsákutcába? A mondás szerint: vagy az egyik ujját harapja meg az ember, vagy a másikat? Akkor nincs mindenki számára jó végkifejlet, ha egymásnak ellentmondó elvárásai vannak a gyülekezet különféle csoportjainak. (Nem a felelősök megnevezéséről lenne szó, nem is valakik kizárásáról, hanem csak a belső feszítő okok megismertetéséről.)

(Folytatjuk)
Riskó János

„Használjon fel minket az Úr Jézus!”

Beszámoló a Nagykunsági Református Egyházmegye presbiteri konferenciájáról

2018 virágvasárnapján, március 25-én presbiteri konferenciára gyűltünk össze Törökszentmiklóson presbiterek, gondnokok, gyülekezeti képviselők és lelkipásztorok. A zsúfolásig megtelt templomban az esperesi köszöntőt *Koncz Tibor*, a Nagykunsági Református Egyházmegye esperese tartotta meg. Megfogalmazása szerint a presbiterek konferenciája, találkozója elsősorban *tanulási alkalom*. Meg kell tanulnia minden szolgálattevőnek, hogy mi a küldő Krisztus akarata a modern egyházban. Meg kell tanulnunk azt is, hogy mi a helyünk a társadalom szövetében. Továbbá fontos, hogy tanuljunk ilyenkor egymástól, és legyünk nyitottak egymás tapasztalataira. Ezt követően a helyi Bethlen Református Általános Iskola diákjainak közreműködésével virágvasárnapi köszöntő műsor hangzott el.

Virágvasárnap ünnepe mi másról is szólhatna, mint arról, hogy a sokaság együtt, összegyűlve köszönti Jézust és dicsőítik őt. Az Újszövetség korában, az elénk tárul leírások alapján az emberek zöld ágakat lengetve, ruháikat az utakra terítve, halleluját zengve dicsőítették a bevonuló Királyt. A szívünkhez szóló gyermekműsor után *Takaró Tamás* tiszteletbeli esperes, a budapesti Pesterzsébet-Központi Református Egyházközség elnöklelkésze igei szolgálatát hallgathattuk meg, Máté evangéliuma 21. fejezet 1-13. versei alapján. Fontos megértenünk – beszélt róla a szolgálattevő –, hogy a virágvasárnapi Jézus felhasználta a terhet hordozó szamarat. Előtte azonban eloldoztatta a béklyóból a használatra kiszemelt jószágot. Ma is a megtisztított lelkű embert képes felhasználni Jézus a szolgálatra. Ő az, hangzott el, aki alkalmassá tesz és alkalmaz. Nem az Egyház, hanem a Krisztus. Ő a viszonyítási pont. A mottóként használt idézet az imádságban csendült fel: „Használjon fel minket az Úr Jézus!” Egy lélekkel mondtuk rá mindannyian, hogy úgy legyen. Az igehirdetés után *dr. Fazekas Sándor* Földművelésügyi Miniszter és *Zán FABIÁN Sándor* kárpátaljai püspök köszöntő szavait tolmácsolta az esperes. A köszöntő szavak után *dr. Viczián Miklós*, a Magyar Református Presbiteri Szövetség Elnöke köszöntötte az egybegyűlteket. Szavaiban az élő kövekből megépülő Anyaszentegyház péteri hasonlatában magunkra ismerhettünk. Megértettük a feladatunkat, amire rendeltettünk. *Kovács Sándor*, a Jász-Nagykun Szolnok Megyei Közgyűlés Elnökének köszöntő beszéde a jótékonyosság, a diakónia ügyére irányította a figyelmünket. Jó volt és szükséges is, hogy a társadalom, a politika oldaláról is megerősítést kaptunk, hogy a nemzet számít a református gyülekezetek áldozatos szolgálatára. A he-

lyi Református Nőszövetség jótékonyági vásárt rendezett az istentiszteletet követően a gyülekezeti teremben. A konferencia közös ebéddel folytatódott, majd *Takaró Tamás* tiszteletbeli esperes előadását hallgathatták meg a konferencia résztvevői. Esperes úr gondolatait felhasználva a Szentlélek a hívő és a vallásos élet közötti döntésre hívott el minket, szolgáló presbitereket. A vendéglátó esperes a továbbiakban felhívta a konferencia résztvevőinek figyelmét a kárpátaljai magyarok megsegítésére és köszöntötte a konferencián megjelent erdélyi Kézdi-Orbai Egyházmegye küldöttségét is. Az elnökségi beszámolóknak, amelyeket *dr. Viczián Miklós* és *Szentesi Lajos*, a Nagykunsági Református Egyházmegye gondnoka, az Egyházmegyei Területi Szervezet Elnöke tartott, színes és mozgalmas szövetségi munkát ismerhettünk meg. Mindketten kérték a jelenlévőket, hogy csatlakozzanak a Presbiteri Szövetség tagjai közé. A konferencia záró áhítatát *Muzsik Tamás* tiszakürti lelkipásztor tartotta meg. Az igehirdető szólt arról, hogy a virágvasárnapi Jézusnak volt programja, amelyet az Atyától kapott és halálig és még azon túl is követett. Jézus nem csak jelen akart lenni az emberek között, hanem egészen odaáldozta értük magát, azaz tett értük. A kérdés ezek után adott: Vajon nekünk van-e programunk, hogy mit akarunk tenni, vagy csak élni, még inkább túlélni akarunk?

A konferencia mintegy 160 résztvevője úgy érezhette, hogy tartalmas és testvéri volt az együtt eltöltött idő. Valóban sokat tanultunk magunkról, helyzetünkről és helyünkről. Még napokkal később is volt egy-egy gondolat, amit jó volt felidézni azokból, amit Törökszentmiklóson kaptunk. Legyen áldott érte a Mindenható, hogy épülésünkre vált a konferencia. Köszönet a törökszentmiklósi gyülekezet lelkipásztorainak, *Szabó Józsefnek* és *Szabóné Csökmei Editnek*, a presbitériumnak és az iskolának a vendéglátásért, az egyházmegyei vezetésnek, *Koncz Tibornak* és *Szentesi Lajosnak* a szervezésért, az igehirdetőknek, előadóknak a szolgálatért. A 29. zsoltár szavait idéztük a konferencián, és ugyanezen igeversekkel kérek áldást a mi Anyaszentegyházunk Presbitériumainak a szolgálatára:

„Templomában mindenki őt dicsőíti. Az ÚR trónol az áradat fölött, ott trónol az ÚR, az örökkévaló király. Az ÚR erőt ad népének, az ÚR megáldja népét békességgel!” (9/1b-11).

Ferenczi Péterné
presbiter
(Karcag)

Éves közgyűlést tartott a KRE Presbiteri Szövetsége

Az egyházkerületi és egyházmegyei presbiteri szövetségek elnökei az elmúlt évi tevékenységeikről számoltak be a közgyűlésnek, ugyanakkor a Presbiteri Szolgálatért – díjakat adtak át.

2018. március 10-én délelőtt 10 órától tartotta meg a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége éves közgyűlését, Nagyváradon a Püspöki Palota dísztermében.

A közgyűlés *Csúry István* püspök nyitó áhítatával vette kezdetét, aki igemagyarázatát a Mt 21,18-22-re alapozta.

Az áhítatot követően *Lakatos Nella*, a presbiteri szövetség jegyzője tartotta meg a számbavételt, a közgyűlés határozatképes volt, hiszen a kilenc egyházmegyeét 75 küldött képviselte.

A köszöntések rendjén elsőként *Tóth András*, a KRE PSZ elnöke köszöntötte a megjelenteket, megköszönte az igemagyarázatot, valamint köszöntötte a Magyar Református Presbiteri Szövetség részéről jelen lévő *dr. Szilágyi Sándor* egykori ügyvezető elnököt, *Nagy Mihály* elnökségi tagot és *Váczi Gábort*, a szövetség titkárát.

Az elnökség tagjai nőnap alkalmából egy-egy szál szegfűvel kedveskedtek a jelenlévő hölgyeknek.

Idén a KRE Presbiteri Szövetsége tizenegy presbiternek ítélte oda a „Presbiteri Szolgálatért Díjat”, színezüst kehely kítűzöt, amelyet azon presbitereknek adományoznak, akik áldozatos munkájukkal szolgálták, szolgálják anyaszentegyházunk épülését. E magas rangú

kitüntetés a következők kapták: *Váczi Gábor*, a MRPSZ titkára, *Pataki Károly*, a Presbiteri Szolgálatért Díj ötletgazdája és kivitelezője, *Vicsai János* Nagybányai egyházmegye, *dr. Varga Attila* KRE volt főgondnoka, az Alkotmánybíróság tagja Szatmári Egyházmegye, *Kulcsár Károly* Nagykárolyi egyházmegye, *Fazekas Éva* Bihari egyházmegye, *Helmezi Lajos* Érmelléki egyházmegye, *Tóth Lidia* Aradi egyházmegye, *Tóth Antal* Temesvári egyházmegye, *Orbai Géza* Szilágyosomlyó egyházmegye, és *Bántó Zsiga* Zilahi egyházmegye.

A kitüntetésre érdemes presbitereket minden esetben az egyházmegyei presbiteri szövetségek javasolták.

A közös méltatást *Lakatos Nella*, az egyházkerületi presbiteri szövetség jegyzője ismertette a jelenlévőkkel, míg a MREPSZ kitüntettjét *dr. Szilágyi Sándor* méltatta, olvasta fel a laudációt, hiszen *Váczi Gábor* a református egyházban sokrétű tevékenységével érdemelte ki a KRE PSZ legmagasabb díját.

A díjak átadását követően bizonyosságot tett *Váczi Gábor* és *Varga Attila* díjazott presbiter.

A díjak átadását követően került sor elsőként az egyházkerületi elnök, majd az egyházmegyei elnökök éves beszámolóira, pénzügyi beszámoló, sajtóbeszámoló, missziói beszámoló, valamint az éves tagsági díj megállapítására.

Elhangzott és megszavazták a KRE PSZ programjavaslatát a 2018-as évre, amely szerint az idei nyári konferencia színhelye ismét Nagyvárad lesz 2018. augusztus 24-25-én. A két napos konferencia vezérgondolata: „Imádkozó és cselekvő presbiter”.

Megtudtuk még, hogy a Magyar Református Presbiteri Szövetség nemzetközi konferenciáját Mezőtúron rendezi meg 2018. június 21-24-e között.

Tóth András, a KRE PSZ elnöke bejelentette, hogy az idén április 6-7-én, valamint július 20-21-én megkezdődnek a presbiterképzések, amelyek helyszíne Nagyvárad, Püspöki Palota díszterme, amelyre nagy szükség van, azért, hogy a presbiter méltó munkatársa lehessen a lelkipásztornak.

Együtt örülünk Váczi Gábor kitüntetésének

Március 10-én Nagyváradon került sor a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének közgyűlésére. Ennek napirendjében szerepelt azoknak a presbitereknek az oklevéllel és jelvénnel történő kitüntetése, akik kiemelkedő munkát végeztek területükön. Ennek keretében a királyhágómellékiekkel együtt egy MRPSZ tisztségviselő, *Váczi Gábor* szövetségi titkárunk kitüntetésére is sor került. Gábor testvérünk egyike Szövetségünk legrégebbi és folyamatosan helytálló tisztségviselőinek, aki hitével, hűségével, lelkiismeretességével szilárd támogatója szolgálatunknak a presbiterek között.

Az oklevelet és a kitüntető ezüst kítűző jelvényt *Csúry István*, a Királyhágómelléki Egyházkerület püspöke személyesen adta át. Az eseményen jelen volt az MRPSZ képviselő-

seletében *dr. Nagy Mihály* pedagógiai tanácsadó, *dr. Szilágyi Sándor* tb. elnök és a kitüntetett családja is. A laudációt és a díjátadást követően *Váczi Gábor* így fogalmazta meg háláját Isten iránt:

„Megtérésem vezérigéje: *Ezért tehát nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené* (Rm 9,16). Titkári tisztségemet szolgálatnak tekintem. Hálával, keresztyéni alázattal szeretném Isten országa ügyét hűséges sáfárként szolgálni, az Ő segédelmével, egész Magyar Református Egyházunkban, annak javára, épülésére. Hiszem és vallom, hogy a zsinat-presbiteri elv alapján mi, nem lelkészek is hasznos szolgálói vagyunk, lehetünk Anyaszentegyházunknak. Hálával tartozom Istennek, Dunaharaszti Református Gyülekezetemnek, köszönettel feleségemnek, gyermekeimnek és szü-

leimnek, hogy mindenkor mellettem állnak, szolgálatomban támogatnak.”

Az MRPSZ vezetősége

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL...

VÁCZI GÁBOR

Február

12-én készítette elő előző lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

Ugyanezen a napon a Parlamentben *dr. Ritoók Zsigmond* testvérünk, tisztelet-

beli elnökünk, szerkesztő bizottságunk tagja átvethette a Corvin-lánc kitüntetését *Áder János* köztársasági elnöktől.

Ugyanezen a napon a gödöllői Szent István Egyetem által szervezett Életkérdések sorozat alkalma volt, presbiterképzési elnökünk, *dr. Judák Endre* szervezésében.

17-én országos szövetségi elnökségi és tanácsadó testületi ülés volt Budapesten.

Ugyanezen a napon Debrecenben tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk Egyházmegyei Területi Szervezete.

19-én a Szent István Egyetem által szervezett Életkérdések sorozat alkalma volt, presbiterképzési elnökünk, *dr. Judák Endre* szervezésében.

Ugyanezen a napon Miskolcon tartotta tisztújító közgyűlését Szövetségünk Dél-borsodi Egyházmegyei Területi Szervezete.

Ugyanezen a napon a Budapesti Németajkú Református Egyházközség Hold utcai templomában megtartott Parlamenti elmélkedésben *Böjte Csaba* szerzetes és *dr. Harmathy András* szentendrei református lelkipásztor előadással, *Balog Zoltán* miniszter imádsággal szolgált. Az alkalmon Szövetségünket *Váci Gábor* szövetségi titkár képviselte.

21-én a MRE Zsinati Hivatalában tartotta ülését a Zsinati Tanács, melyen Szövetségünket *dr. Viczián Miklós* elnök képviselte.

22-én tartotta ülését Gazdasági-, valamint Felügyelő Bizottságunk.

23–25. között Mátraházán tartotta csendes hétvégéjét a Délpesti Református Egyházmegye, melyen Szövetségünket *Szabó Tünde* ügyviteli munkatársunk képviselte.

24-én Békéscsabán tartotta presbiterképzési alkalmát és területi tisztújító közgyűlését Szövetségünk Békési Egyházmegyei Területi Szervezete.

Ugyanezen a napon a II. Budapesti Református Mémoktatóközpont Szövetségünket *dr. Viczián Miklós* elnök képviselte. A téma a következő volt: „*Krisztus kezében, vagy a holnap markában?*”

Ugyanezen a napon tartotta közgyűlését Szövetségünk Budapest-Déli Egyházmegyei

Területi Szervezete. Elnökségünk képviselőjében *dr. Viczián Miklós* testvérünk szolgált.

25-én Pécelen volt Északpesti Egyházmegyei Területi Szervezetünk Mátravidéki és Érdi kisköreibnek presbiterképzési alkalma.

Ugyanezen a napon körzeti presbiteri találkozó volt Nyírmegyeesen, „*Reformáció az 501. évben is!*” címmel. Szövetségünket *Kis Böndi János* nyírségi területi titkár és *Váci Gábor* szövetségi titkár képviselte.

26-án a Szent István Egyetem által szervezett Életkérdések sorozat alkalma volt, presbiterképzési elnökünk, *dr. Judák Endre* szervezésében.

Március

3-án Budapesten tartotta évi küldött közgyűlését Szövetségünk. A rendezvényről lapunk más helyén beszámoló közlünk.

Ugyanezen a napon tartotta negyedik presbiterképzési alkalmát a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége a Nagykárolyi Református Egyházmegye presbiteri számára, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia tanárai szolgálatával.

5-én a Szent István Egyetem által szervezett Életkérdések sorozat alkalma volt, presbiterképzési elnökünk, *dr. Judák Endre* szervezésében.

10-én Nagyváradon tartotta évi küldött közgyűlését a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége. Az alkalomról lapunk más helyén beszámoló közlünk.

Ugyanezen a napon tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk Budapest-déli egyházmegyei Területi Szervezete.

12-én a Szent István Egyetem által szervezett Életkérdések sorozat alkalmi voltak, presbiterképzési elnökünk, *dr. Judák Endre* szervezésében.

17-én tartotta ötödik, utolsó presbiterképzési alkalmát a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége a Nagykárolyi Református Egyházmegye presbiteri számára, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia tanárai szolgálatával.

19-én a Szent István Egyetem által szervezett Életkérdések sorozat alkalmi voltak, presbiterképzési elnökünk, *dr. Judák Endre* szervezésében.

23–25. között tartotta 16. presbiteri konferenciáját a Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége, Holzhausenben. Anyaországi szervezetünket *Váci Gábor* szövetségi titkár képviselte. A kon-

ferencia témája „*Az egyetemes papság jelentősége a presbiteri szolgálatban*” volt.

24-én Veresegyházon tartotta Szövetségünk 38. Dunamelléki Egyházkerületi Presbiteri Konferenciáját. Az alkalomról lapunk más helyén beszámolunk.

Ugyanezen a napon tartotta záró istentiszteleti alkalmát a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége, a Nagykárolyi Református Egyházmegye presbiterképzője a Nagykároly-Belvárosi Református Egyházközségben, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia tanárai szolgálatával.

25-én volt a Református Dunamenti Kistérségi Diakónia majosházi Hospice Háza felszentelése. Az alkalmon Szövetségünket *dr. Hardy F. Gábor*, etikai bizottsági elnökünk képviselte.

Ugyanezen a napon tartotta hagyományos virágvasárnapi presbiteri konferenciáját a Nagykunsági Református Egyházmegye. Az alkalmon *dr. Viczián Miklós* ügyvezető elnökünk is szolgált.

26-án a Szent István Egyetem által szervezett Életkérdések sorozat alkalma volt, presbiterképzési elnökünk, *dr. Judák Endre* szervezésében.

Április

4-én zsinati jogalkotási vitanap volt a MRE Zsinati Hivatalában.

6-7-én tartotta első, egyházkerületi szintű presbiterképzési alkalmát a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége Nagyváradon.

7-én a szerbiai Bácskai Református Egyházmegye Bácsfeketehegyen tartotta presbiteri konferenciáját. Anyaországi szervezetünket *dr. Szilágyi Sándor* tiszteletbeli elnök és *Váci Gábor* titkár képviselte. *Dr. Békefy Lajos* felelős szerkesztő előadással, *Békefy-Röhrig Klaudia* ígéhirdetéssel szolgált.

Ugyanezen a napon tartotta közgyűlését társ-szervezetünk, a Biblia Szövetség, melyen *dr. Viczián Miklós* elnökünk is részt vett.

Ugyanezen a napon tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk Budapest-Déli Egyházmegyei Területi Szervezete, a Külső-Kelenföldi Egyházközség templomában.

9-én a Szent István Egyetem által szervezett Életkérdések sorozat alkalma volt, presbiterképzési elnökünk, *dr. Judák Endre* szervezésében.

Ugyanezen a napon készítette elő jelen lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

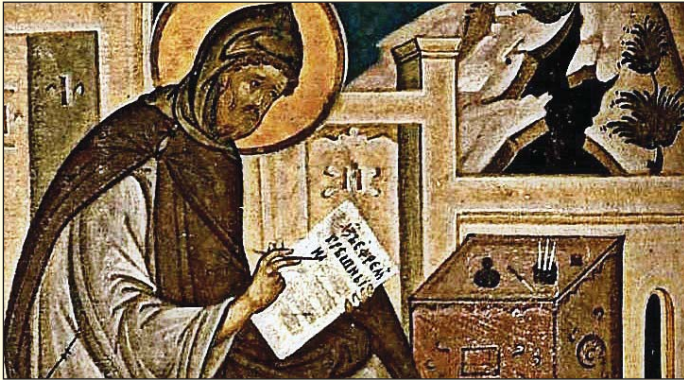
A szerkesztőbizottság következő ülésének időpontja: **2018. július 9. (hétfő)**. Megjelentetésre szánt írásait **július 2-ig** kérjük megküldeni Szövetségünk bármely elérhetőségre.

Szenvedő szír testvéreink 1800 éves pünkösdi kincseiből

„A Szentlélek citerása” – Szír Efrém (306–373)

Melegség, tűz és fény sajátos viszonya

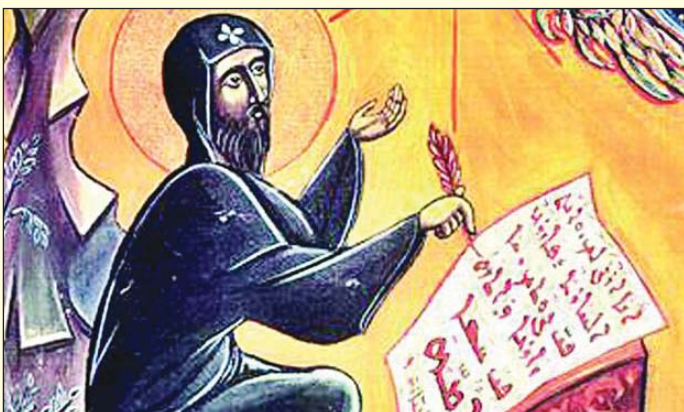
Előszerszót alkalmazza a Szentlélek jelképeként a *melegség, tűz* kifejezést: „Nézzétek a jelképeket: a Nap az Atyát, a Fény a Fiút, a melegség a Szent Lelet hozza közel hozzánk”. Megjelöléseibe tartozik más is, például a tűz és a Lélek összekapcsolása: „Vedd észre a tüzet és a Lelet szülőanyád ölében, lásd meg a tüzet és a Lelet a folyóban, amiben megkeresztelték, a tüzet és Lelet a mi kereszt-ségünkben, és a kenyérben, s a kehelyben is lásd meg a tüzet és a Szent Lelet!”.

„A forráság elűzi a hideget, és az utálatos hallgatást a szájából, a fagyos csendet az ajkáról, és a száj, meg a nyelv beszélni kezd, mint a tűznyelvek, amelyek leszálltak a tanítványokra. A Szentlélek forráságával a tűznyelveken át megtöri a tanítványok hallgatását, az utálatos és fagyos hallgatást, ahogy a téli fagy sem tart tovább. A Szentlélek a tűznyelvek által, melyek alászálltak, megtörte a fagy erejét, és elűzte a félelmet a tanítványokból. És a némaság elszállt nyelvükről a mennyei lángnyelvek nyomán”.

A Lélek illata és határhúzása

„A Szentlélek neve legyen számokra sөvény. Ne lépd át azt a határt, amit Ő kijelöl. Hiszen Ő ismer mindenkit. És Ő nem szorul rá arra, hogy bárki bizonyítsa létezését. Fogadd el igaznak, hogy Ő létezik. De ne fogadd el igaznak, hogy Őt, s létezését bárkinek is igazolnia kell. Inkább hallgass, mert gyenge a szó, hogy Róla szólj”.

A szír egyház igazi klasszikusa Szír Efrém (306–373), aki kiemelkedő egyházi tanító, író volt. A korabeli keresztény szellemi központ, Edessza közelében halt meg. Úgy tudni, rokona volt Cyrillonasnak, a Szentlélek dalnokának. Hogy testileg, vér szerint mennyire, ma már nehéz kikutatni. De lelkileg, szellemileg annál inkább. Szír nyelven írta műveit, alapos bibliaismerettel. Efrém az ókeresztény költészet legnagyobbika. Műveiben a teológia és a költészet összefonódott. Rímes prózában és versben írta igehirdetéseit. Himnuszaiiban

újra és újra megénekelte az embereket megszabadító csodálatos kegyelmet. Nem keverte bele gondolataiba a görög teológusok elvonatkoztatott fogalmait személyről, lényegről, isteni, emberi természetéről. Számos kommentárt, egzegézist írt ó-, és újszövetségi könyvekhez. Roppant érdekes, hogy *énekelhető verseket* is írt, és örményre fordítva maradt fenn tőle néhány írás. Szerzett 15 *hymnuszt* a Paradicsomról, de 56 hymnuszt a herezisek, tévelygések ellen, 87 hymnuszt a hitről, Krisztusról, és Szentháromság-gondolatairól. Ezért sokan őt tartják az egyházatyák kora legnagyobb keresztény költőjének. Ő hatott legerőteljesebben a szír-arám irodalomra is. Végezetre álljon itt egy rövid bűnbánati verse, akár pünkösdi előkészületünkben is elmondhatjuk:

*Életem Ura és Uralkodója,
ne engedd hozzám a jóra való restség,
könnyelműség, pénzvág
és megszólás szellemét!
Ajándékozd inkább szolgáltnak
a józanság, alázatosság,
állhatatosság és szeretet lelkét!
Igen, Uram és Királyom,
add, hogy megismerjem bűneimet,
és meg ne ítéljem felebarátomat,
mert Te áldott vagy mindörökké,
Ámen.*

(drbl)

400 keresztelés – Kínai húsvéti üdvözlet

A mellékelt képpel kívántak a kínai kereszténynek nemzetközi angol nyelvű internetes weblapjukon, a chinasource.org-on

keresztül áldott húsvéti ünnepet hazai és külföldi testvéreiknek. Érdekeségként tudatják, hogy húsvét vasárnapja hagyományosan keresztelési vasárnap is. „Kínában testvéreink nagyon készülnek húsvétra, és készülnek a keresztelésekre. Az egyik pekingi gyülekezetben egy év alatt 400 keresztelés volt. Ez évben is hasonló szám várható. És ez még csak egy gyülekezet a sok közül” – írják. Legfrissebb adatok szerint a hatalmas országban mintegy 140 millió keresztény él, szolgál, tesz bizonyosságot Urunkról. Ezzel a számmal Kína a világkereszténységben a harmadik helyre került. A legtöbb keresztény jelenleg az USA-ban él, számuk 227 millió, az összlakosságnak ez 70,6%-a, többségük protestáns. Második helyen Brazília áll, ahol a keresztények száma 184 millió, az összlakosságnak 90%-a, java részük római katolikus. Harmadik helyen már Kína következik, közel 140-145 millió keresztényvel, ez az összlakosságnak 9,5-9,9%-a, többségük protestáns. Ezzel Kína megelőzte az eddigi harmadik helyezett Mexikót, ahol 112 millió a keresztények száma, az összlakosságnak 92%-a, többségük római katolikus. (asianews.it/news-en; chinasource.org).

Tanuljuk a Szentlélektől vezetett gondolkodást!

Ez az újfajta gondolkodás felismeri és elismeri, s boldogan vallja, hogy az élet minden, látható és láthatatlan részében ott van Isten – még inkább minden láthatatlan és látható rész ott van Istenben. Ez a gondolkodás mindent az Immánuel, a velünk az Isten valóságában lát. A Szentlélektől átitatott gondolkodás és látásmód lényegileg önkritikus és prófétikus: meghallja és továbbmondja, mit üzen a Lélek a korszellemnek, a köz-, olykor nagyon közönséges mindennapi gondolkodásnak. Szövetséges társa ez a gondolkodásmód a kor legjobb költőinek, fizikusainak és közgazdászainak. Mivel látja, felismeri, hogy a Lélek megítéli a világot az igazság, a bűn és a hit tekintetében, ezért ez a gondolkodás nem ítélkezően, hanem együttérzéssel lép fel, jár-kezel a világon és segít, ahol tud és ahol csak lehet. (Rudolf Bohren)

Modern pünkösd áldás 2018

A szeretet Lelke vegyen körül Téged,
amikor elhagytak,
és egyedül érzed magad.
A Lélek szelíd fuvallata ébresszen fel,
amikor a lelki alvás fenyeget,
s kezded elveszíteni lelki éberséged.
A hűség Lelke maradjon melletted,
amikor az Isten által számodra
kirendelt földön jársz,
olykor mélységek,
máskor magasságok között!
(M. Simone Weber imája)

Dél-koreai református testvéreink vallástétele a Szentlélekről

„A Szentlélek ismerteti meg az emberekkel Jézus Krisztust, Ő az, Aki Isten gyermekeiből formálja az új emberiséget. A Szentlélek vezet minket Jézus Krisztussal nagy és igazi találkozásra, így találkozunk bűnös önmagunkkal is. Az Ő munkája az is, hogy Jézust Krisztusnak valljuk, hit által igaznak tekint minket Isten, s a Lélek vezetésével keresztyén életet folytathatunk... A Lélek az, Aki az elrejtett igazságot napvilágra hozza. Ő legyőzi a gonoszt, s minket a megbékélés munkálóivá formál... Vannak különböző tevékenységek és találmányok, amiket a Szentlélek vezetésével és a mi Urunk szolgálatában hasznosítunk. Ezek közé tartozik a bölcsesség, a szeretet, a gyógyítás adománya, az ismeret, az alkotó művészetek, a szolgálat. Isten azt várja, hogy ezeket az ajándékokat az egyház, a közösség, minden ember szolgálatára hasznosítsuk és fejlesszük tovább magunkban. Amikor megfeledekezünk arról, hogy a Léleknek ezen ajándékai Istentől jönnek, akkor fennhéjázókká és önzökké válunk, s kiesünk a kegyelemből. Mindenekelőtt a legnagyobb ajándékokra kell törekednünk, ami a szeretet (1Kor 12,31)”.

